

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra teologických věd

Bakalářská práce

20 let působení Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice v Plzeňské diecézi

Vedoucí práce: prof. ThLic. PaedDr. Martin Weis, Th.D.

Autor práce: Jana Bártlová

Studijní obor: Pedagogika volného času

Ročník: 3.

2018

Bakalářská práce v nezkrácené podobě.

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně a pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Teologickou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne

.....
Jana Bártlová

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat hlavně svému vedoucímu práce prof. ThLic. PaedDr. Martinu Weisovi, Th.D. za jeho odborné vedení mé bakalářské práce a za důležité rady, kterými mne během doby zpracovávání této práce provázel.

Dále bych pak chtěla poděkovat všem, kteří mě při psaní této práce jakkoli podporovali, a to zejména mým rodičům, především za poskytnutí potřebných zdrojů patří dík mé mamince. Děkuji za podporu také své sestře, svému příteli Markovi a kamarádovi Pavlovi.

A v neposlední řadě bych chtěla poděkovat všem, kteří mi poskytli svá svědectví jako zdroje. Tento dík tedy patří biskupovi Mons. Františkovi Radkovskému (emeritnímu biskupovi plzeňskému), P. Josefu Mendelovi SDB, sr. Dagmar Vedrové FMA, sr. Janě Svobodové FMA, sr. Pavle Mikyskové FMA, sr. Evě Liškutínové FMA a sr. Haně Gennertové FMA.

Obsah

Obsah	3
Úvod	5
1 Dějiny Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice.....	7
1.1 Stručné dějiny Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice.....	7
1.1.1 Sv. Marie Dominika Mazzarello.....	8
1.1.2 Sv. Jan Bosco.....	11
2 Začátky působení salesiánek v České republice a založení Česko-Litevské vizitatorie, později povýšené na inspektorii	16
2.1 Historie od dvacátých do osmdesátých let dvacátého století.....	16
2.2 Devadesátá léta dvacátého století až současnost	19
2.3 Činnost Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice.....	21
2.3.1 Preventivní systém.....	21
2.3.2 Formace salesiánek	22
3 Založení komunity v Plzni a působení sester salesiánek v plzeňské diecézi až do dnešní doby.....	23
3.1 Založení komunity v Plzni.....	23
3.2 Začátky působení ve Skvrňanech	25
3.3 Změny v průběhu let 1996 – 2016.....	31
3.4 Působení ve Skvrňanech do dnešní doby.....	35
Závěr	37
Seznam použitých zdrojů	38
Prameny:	38
Tištěné:	38
Rukopisy:	38
Monografie a studie:	39
Osobní svědectví:.....	39
Internetové:	39
Seznam příloh.....	41
Seznam zkratk	42
Příloha I.	43
Svědectví o. biskupa Mons. Františka Radkovského, emeritního biskupa plzeňského..	43

Příloha II	46
Svědectví P. Josefa Mendela SDB.....	46
Příloha III	47
Svědectví P. Michala Kaplánka SDB.....	47
Příloha IV	48
Svědectví sr. Dagmar Vedrové FMA.....	48
Příloha V	50
Svědectví sr. Jany Svobodové FMA, současné provinciální představené.....	50
Příloha VI	52
Svědectví sr. Pavly Mikyskové FMA.....	52
Příloha VII	54
Svědectví sr. Evy Liškutínové FMA.....	54
Příloha VIII	56
Stručný životopis sr. Jany Svobodové FMA, současné provinciální představené.....	56
Příloha IX	57
Kamenná deska na památku založení Kongregace, nacházející se v ambitech původního Institutu v Mornese (fotokopie).....	57
Příloha X	58
Fotokopie dokumentu z nástěnky v Institutu v Mornese.....	58
Příloha XI	59
Stručný životopis sr. Hany Gennertové FMA, současné ředitelky plzeňské komunity a předsedkyně SHM Klub Plzeň, z. s.....	59
Abstrakt	61
Abstract	62

Úvod

K vybrání tohoto tématu mě přiměla skutečnost, že o Kongregaci Dcer Panny Marie Pomocnice neboli salesiánek neexistuje v České republice žádná dostupná publikace, na rozdíl od mužského ekvivalentu této Kongregace, Salesiánů Dona Bosca, kteří vydávají alespoň výroční zprávy, ve kterých se čtenáři mohou dočíst o jejich práci během uplynulého roku. Publikace o Kongregaci Dcer Panny Marie Pomocnice by měla laické čtenáře a zájemce o tuto Kongregaci seznámit s jejich existencí a náplní práce.

Cílem mé práce je tedy představit Kongregaci Dcer Panny Marie Pomocnice, která mimo jiné působí právě na území České republiky a především se soustředit na komunitu působící na území spravovaném Plzeňskou diecézí, a dále pak představit činnost této Kongregace a její výchovné působení na děti, mladé lidi i dospělé prostřednictvím volnočasových jednorázových i pravidelných aktivit.

Celá práce bude rozdělena do tří hlavních kapitol, které pak budou dále rozděleny na menší podkapitoly. Některé tyto podkapitoly budou ještě členěny dále na menší kratší části.

První kapitola bude pojednávat o historii založení celé Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice v 19. století v Itálii a budou v ní předloženy i stručné životopisy dvou světců, kteří společně tuto Kongregaci založili a kterými jsou don Bosco a Marie Dominika Mazzarello.

Druhá kapitola pak podrobněji vylíčí historii Kongregace v České republice od úplných začátků ve dvacátých letech 20. století až po současnost, představí ve zkratce komunitu provincie, na území které se nachází i plzeňská komunita. Dále pak představí základní metody práce členek Kongregace s dětmi a mladými lidmi, se kterými se můžeme setkat i u salesiánů, jelikož výchovný styl obou řádů vychází ze stejného pramene. Kapitola pak ke konci bude obsahovat i krátké vysvětlení formačního procesu, kterým prochází kandidátky vstupu do Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice.

Třetí a poslední kapitola co nejpodrobněji popíše konkrétní volnočasové činnosti a aktivity, které se odehrály během uplynulých školních roků a prostřednictvím kterých působily a i dnes působí sestry salesiánky na děti a mladé lidi v Plzeňské diecézi v rámci Střediska volného času v Plzni-Skvrňanech.

V celé práci budu vycházet především z oficiálních českých internetových stránek Kongregace¹ a dále pak z kronik, které náleží přímo Středisku volného času ve Skvrňanech. U některých historických částí budu vycházet také z osobních svědectví pamětníků založení komunity na území Plzeňské diecéze, jakými jsou například biskup Mons. František Radkovský (emeritní biskup plzeňský) nebo sr. Dagmar Vedrová FMA, první ředitelka plzeňské komunity a Střediska volného času.

Celá práce má přesah kromě historie také do pedagogiky a výchovy v salesiánském duchu.

¹ Srov. *FMA - Dcery Panny Marie Pomocnice* [online]. [cit. 2017-11-29]. Dostupné z: <http://www.fma.cz/>

1 Dějiny Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice

1.1 Stručné dějiny Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice

Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice, někdy doplňováno Pomocnice křesťanů, je řeholní společenství, které v roce 1872 založil v Itálii ve vesnici Mornese don Bosco spolu s Marií Dominikou Mazzarello. Různé prameny se liší v tom, jestli byl don Bosco zakladatelem nebo jen spoluzakladatelem, ale přímo v Kronice Institutu FMA se můžeme dočíst, že to byl právě don Bosco, kdo přijal věčné sliby prvních jedenácti novicek včetně Marie Dominiky, kterou si pak sestry zvolily za první představenou Kongregace. Prvními novickami byly: sr. Marie Dominika Mazzarello, představená první komunity, dále pak sr. Felicita Arecco, sr. Giovanna Ferrettino, sr. Assunta Gaino, sr. Angela Jandet, sr. Felicita Mazzarello (sestra Marie Dominiky), sr. Petronilla Mazzarello, sr. Caterina Mazzarello, sr. Rosa Mazzarello, sr. Teresa Pampuro, sr. Maria Poggio.² V době, kdy toto společenství vzniklo, už existoval jeho mužský ekvivalent, Salesiáni Dona Bosca, pojmenovaní podle sv. Františka Saleského, který byl velkým vzorem dona Bosca. Z názvu mužského řádu, založeného donem Boscem, pochází i zkrácená a používanější varianta oslovení sester z Kongregace – salesiánky.

Po založení v Mornese se komunity začaly díky misiím rozrůstat do celého světa. Ještě během sedmdesátých let 19. století vznikly komunity např. ve Francii v Nice nebo v Uruguayi v Montevideu.³ V dnešní době je v komunitách v devadesáti dvou zemích světa přibližně 14 000 sester. Hlavní sídlo celé kongregace se nachází v Římě.⁴ Generální představenou je od 24. 10. 2014 Matka Yvonne Reungoat.⁵

Hlavním úkolem a posláním sester po celém světě je výchova mládeže, soustředěná hlavně na děvčata a obzvláště zaměřená na chudé a na ty, které jsou na okraji společnosti. Celá kongregace je misijního rázu. I z Plzně odešly dvě sestry na misie.

² Srov. Příloha IX. - Kamenná deska na památku založení Kongregace, nacházející se v ambitech původního Institutu v Mornese (fotokopie)

³ Srov. Příloha X. - Fotokopie dokumentu z nástěnky v Institutu v Mornese

⁴ Srov. O nás. *FMA - Dcery Panny Marie pomocnice* [online]. [cit. 2017-07-11]. Dostupné z: <http://www.fma.cz/o-nas>

⁵ Srov. Nová generálna rada saleziánok je zvolena. *Saleziáni dona Bosca na Slovensku* [online]. Slovensko, ©2013 [cit. 2017-11-26]. Dostupné z: <http://www.saleziani.sk/spravy/8-svet/1306-nova-generalna-rada-salezianok-je-zvolena>

Sr. Olga Landrová odešla na Kubu a do Dominikánské republiky a sr. Jarmila Chorovská do Venezuely.⁶

1.1.1 Sv. Marie Dominika Mazzarello

Marie Dominika Mazzarello se narodila 9. května 1837 v Mornese a ve stejný den byla ve farním kostele pokřtěna. Byla první z deseti dětí, proto se musela brzy starat o své sourozence a pomáhat v domácnosti. V rodném domě žilo v té době asi patnáct osob z rodiny Mazzarellových (babička a strýcové s rodinami). Vztahy s babičkou, rodiči, s příbuznými, se sourozenci... ji učily otevřeným a vyrovnaným vztahům s každou osobou. Rodiče, kteří byli zemědělci zbožné a konkrétní víry, pomohli Marii položit základy křesťanské víry a vštíplili jí smysl pro usilovnou práci a obět'. Po mamince zdělila srdečný a humorný charakter. Nejvíce ji ovlivnil a formoval otec: učil ji číst, vštěpoval jí pravý smysl Boha, uváděl ji do práce na poli, na vinici, vedl ji ke svobodě a k sebeovládání jejího ohnivého a netrpělivého charakteru, k otevřenosti k pravdě o sobě i k druhým.

V r. 1849, když bylo Marii Dominice dvanáct let, se rodina přestěhovala do selské usedlosti Valponaska. Na této usedlosti prožívala Marie léta dospívání. Starost o mladší sourozence přešla na další sestry a Marie začala chodit s otcem na pole. Učila se tak, co to znamená obdělávat zemi, sít, znát rytmy ročního období. Tvrdá práce Marii vychovávala k síle a zároveň ji vedla k tomu, aby si chránila úžas nad životem. Její mládí bylo utvářeno prací a námahou, životem ve společenství a modlitbou. Na Valponasce se naučila žít každodenním intenzivním duchovním životem, žít v Boží přítomnosti. Pod moudrým vedením duchovního otce dona Pestarina a vytrvalým životem ze svátostí se snažila pracovat na své povaze, aby se nestala povrchním, prázdným a pyšným člověkem. Zde také uzrálo její povolání. V patnácti letech, aniž by se někoho ptala, učinila slib čistoty navždy.

V r. 1860 řada lidí v Mornese onemocněla tyfem. Na podnět dona Pestarina odešla Marie z Valponasky ošetřovat své příbuzné do rodného domku. Před tím, než k nim šla, měla silnou intuici, že i ona bude nakažena, ale poslechla dona Pestarina. 15. 8. 1860, v den Nanebevzetí Panny Marie, onemocněla a vstala až 7. října, o svátku Panny Marie Růžencové, po padesáti dvou dnech na lůžku. Touto nemocí bylo podlomeno její zdraví, takže už nemohla víc pracovat na jejich vinici. Prožívala období velké osobní krize,

⁶ Srov. Sestry v zahraničí. *FMA - Dcery Panny Marie Pomocnice* [online]. Praha [cit. 2017-11-26]. Dostupné z: <http://www.fma.cz/kde-jsme/sestry-mimo-ceskou-republiku>.

kteřá ji vedla k vnitřnímu obrácení, osvobození se a ke zralosti lidské i duchovní. Bylo to období, které změnilo její životní cestu, ale zároveň ji připravilo a otevřelo pro práci na jiné vinici: „Pane, jestliže mi chceš ve své dobrotě darovat ještě několik roků života, učiň, ať je prožiji nepoznaná a zapomenutá ode všech mimo Tebe!“⁷

V době rekonvalescence cestou do kostela procházela kolem dílny místního krejčího a napadla ji myšlenka: „Kdybych uměla lépe zacházet s jehlou, kdybych uměla pracovat jako švadlena, kolik dívek bych mohla shromáždit. Ty nejmenší bych chtěla naučit dělat punčochy, šít, spravovat; větší připravit si své prádlo, ušít si pro sebe šaty a zároveň bych je držela daleko od nebezpečí, od lehkovážných řečí, od marnivosti. Učila bych je zamilovat si Boha a Pannu Marii. Opravdu bych potřebovala, abych to dobře zvládla.“⁸

Se svým snem se svěřila své přítelkyni Petronille a v r. 1861 začaly svou praxi. Postupně se k nim přidávaly další dívky z Mornese. Po přijetí dvou osiřelých desetiletých dívek začaly uvažovat i o noclehárně pro podobné dívky. Kromě učení se věnovaly i zábavě a pořádaly pro děvčata např. oblíbené karnevaly. Marie Dominika a další tři dívky založily komunitu Dcer Panny Marie Neposkvrněné. V domě, který dal postavit don Pestarino, s nimi žily také některé další dívky. Marie, i když byla křehkého zdraví, měla plný souhlas otce, který jako dobrý vychovatel podporoval Mariiny dobré sklony a doprovázel ji svou láskou. Marie nevěděla, kam ji Pán vede, ale důvěřovala mu.

V r. 1864 přijel do Mornese don Bosco. Hned po příjezdu se seznámil se skupinou dívek, jejichž cílem bylo pomáhat potřebným. Don Bosco přislíbil, že v Mornese postaví školu s internátem pro chlapce. Celá vesnice se pro stavbu nadchla a kdo mohl, přiložil ruku k dílu. Kurie v Acqui ale zakázala, aby ústav sloužil chlapcům, a tak se do domu 23. května 1872 přestěhovaly Marie Dominika a její společnice ze Skupiny Neposkvrněné.

„Když jednoho dne Marie mījela pahorek Borgoalta, zdálo se jí, že vidí před sebou řadu domů, které vypadaly jako internát, kde bylo velké množství dívek. Zastavila se plná úžasu a říká si: „Co to je, tady přece žádný dům nikdy nebyl. Co se děje?“

⁷ Srov. Putování po stopách Marie Dominiky Mazzarellové a Jana Boska: putování do míst, kde vznikala salesiánská spiritualita a pedagogika.

⁸ Srov. Tamtéž.

Tu zaslechla jakoby hlas: „TOBĚ JE SVĚŘUJI!“... a právě na tomto místě vznikl první dům Institutu Dcer Panny Marie Pomocnice.⁹

Za přítomnosti biskupa z Acqui, dona Boska, dona Pestarina a dalších kněží složilo 5. srpna 1872 řeholní sliby jedenáct novicetek. Mezi nimi byla i Marie Dominika Mazzarello. Při této příležitosti don Bosco řekl: „Nyní patříte do řeholní rodiny, která je zcela Mariina. Je vás málo, nemáte žádné prostředky a ani uznání lidí. Nic at' vás nezneklidňuje. Všechno se brzy změní, mohu vás ujistit, že Institut bude mít velkou budoucnost, jestliže zůstanete prosté, chudé a umrtvené.“¹⁰

Marie zde bydlela až do roku 1879, prožívala zde začátky svého zasvěcení se Bohu jako Dcera Panny Pomocnice, stávala se víc sestrou pro své spolusestry a matkou pro všechny, které jí Bůh svěřil. Zde psala své dopisy (naučila se psát ve třiceti pěti letech), zde přemýšlela nad situací dívek z Internátu, modlila se za druhé a přemýšlela nad tím, co jí říká milující Bůh.

Dům v Mornese se naplnil dívkami, postulankami, novickami a mladými sestrami, které překypovaly nadšením a energií. Na starost je měla nejen představená, kterou se stala Marie Dominika, ale i zkušený salesián don Cagliero, který oslovil sestry a děvčata svým nadšením pro misie. Všechny chtěly do ciziny putovat s ním. V r. 1877 se to podařilo prvním pěti, ale brzy k nim přibylo i mnoho dalších. Sestry se věnovaly výchově a vzdělání dívek, otevřely v Mornese školu, kde se spolu s děvčaty učila i Marie Dominika. Řeholní rodina Dcer Panny Marie Pomocnice se rychle rozrůstala, postupně vznikaly nové komunity po celé Itálii.

Marie byla na sklonku svého života úplně vysílená. Rozdala mnoho lásky a pozornosti, napsala mnoho dopisů řeholnicím, které odcestovaly do zámoří či do Francie, a mnoho cestovala, aby povzbudila své Dcery v jejich práci. Poslední příklad dala svým Dcerám i v posledním odevzdání se Pánu. Zemřela v noci 14. května 1881 ve věku čtyřiceti čtyř let.¹¹

⁹ Srov. Putování po stopách Marie Dominiky Mazzarellové a Jana Boska: putování do míst, kde vznikala salesiánská spiritualita a pedagogika.

¹⁰ Srov. Tamtéž.

¹¹ Srov. Tamtéž.

1.1.2 Sv. Jan Bosco

Jan Bosco se narodil 16. srpna 1815 na samotě Becchi, která tvoří část vesnice zvané Morialdo (dnes se toto místo nazývá Colle Don Bosco – návrší Dona Boska). Jan byl nejmladší ze tří synů Francesca a Margherity Bosco. V necelých třech letech zemřel otec Francesco a maminka vzala na sebe všechnu těžkou práci na poli. Rodina byla velmi chudá, chlapci museli převzít každý svůj díl zodpovědnosti. I malý Jeník, jak toho byl schopen, začal s drobnou domácí prací a s hlídáním dobytka.

Z tohoto smutného a pro rodinu velmi těžkého období pochází první nezapomenutelná Jeníkova vzpomínka: „Neměl jsem ještě ani dva roky, když nás milosrdný Bůh navštívil velkým neštěstím. Můj otec byl v plné síle, v nejlepším věku a usiloval nám dát dobrou křesťanskou výchovu. Jednou po návratu z práce celý zpocený neuváženě vešel do chladného sklepa. Dostal prudkou horečku. Byl to příznak těžkého zápalu plic. Veškeré léčení bylo zbytečné. Po několika dnech ho nemoc přemohla. V posledních hodinách přijal svaté svátosti a kladl mé matce na srdce, aby důvěřovala Bohu. Umřel ve třiceti čtyřech letech. A na tyto dny mi zůstala jedna vzpomínka. Je to první vzpomínka mého života. Všichni vycházeli z místnosti, kde mi zemřel otec, ale já jsem nechtěl jít s nimi. Maminka mi říkala: „Pojď, Jeníku, pojď se mnou.“ „Když nejde otec, tak nepůjdu ani já“ odpověděl jsem. „Ubohé dítě, už nemáš otce“. Po těch slovech se maminka rozplakala, vzala mě za ruku a vyvedla mě ven. I já jsem se pustil do pláče, ale jen proto, že jsem viděl plakat svojí maminku. V tom věku jsem ještě nedovedl pochopit, jak velkým neštěstím je ztráta otce. Tato událost zasáhla rodinu velikým zármutkem.“¹²

Když byl Jan ještě hodně malý, maminka ho naučila prvním modlitbám. Jakmile byl schopen se přidat ke svým bratrům, modlil se s nimi ráno i večer. Maminka připravila Jeníka i k první zpovědi a doprovázela ho do kostela. Ráda by ho poslala i do školy, ale měla strach z velké vzdálenosti, do Castelnuova to bylo 5 km, s internátním vzděláním nesouhlasil nejstarší bratr Antonín. Vše se vyřešilo dohodou – v zimě chodil Jan do školy v blízké vesničce Capriglio, kde se naučil číst a psát a v létě pracoval na poli. V té době měl zvláštní sen: „Ve snu se mi zdálo, že jsem blízko domu, na dosti prostorném dvoře, kde si hrálo velké množství chlapců. Někteří se smáli, ale mnoho jich také klelo. Když jsem to klení slyšel, hned jsem se mezi ně vrhnul

¹² Srov. BOSCO, Jan; Můj život pro mladé: vzpomínky zakladatele salesiánů; s. 14-15.

a pěstmi a slovy jsem se je snažil umlčet. V tu chvíli se objevil úctyhodný a vznešeně oblečený muž. Jeho tvář tak zářila, že jsem na ni nemohl ani pohledět. Oslovil mne jménem a řekl mi: „Ne pěstmi, ale mírností a láskou si musíš získat tyto své přátele. Začni s nimi hned mluvit o tom, jak je hřích zlý a jak je ctnost cenná.“ Zmateně a vyděšeně jsem odpověděl, že jsem chudý a nevědomý chlapec. V tu chvíli se kluci přestali smát a lomozit a shromáždili se všichni kolem muže, který hovořil. Téměř mimoděk jsem se ho zeptal: „Kdo jste, že po mně žádáte nemožné?“ „Zeptej se na mé jméno mé matky.“ V tu chvíli jsem vedle něj spatřil vznešeně vyhlížející ženu, oděnou do pláště zářícího jako slunce... V tu chvíli, stále ještě ve snu, jsem se dal do pláče a prosil jsem tu ženu, aby mluvila jasně, protože nechápu, co to má znamenat. Ona mi položila ruku na hlavu a řekla: Až přijde čas, všechno pochopíš. Sotva řekla tato slova, probudil mě nějaký hluk a všechno zmizelo.“¹³

Již kolem deseti let dokázal malý Jan zaujmout své kamarády. Vyprávěl jim, co slyšel v kázáních a při katechismu, ale i o dobrodružstvích, která vyčetl z knih. Dokázal rychle rozpoznat z pohledu do tváře, jaké mají chlapci v hlavě plány. Díky tomu ho chlapci měli rádi a zároveň se ho báli. Každý chtěl, aby byl jeho přítelem a ve sporech soudcem. K chlapcům se často přidávali i dospělí, a tak cestou přes pole a louky byl někdy obklopen stovkami lidí. V zimě trávili večery ve stáji. Na začátku a na konci vyprávění se vždy přezehnali a pomodlili se Zdravas Maria. V létě přidával představení, kde předváděl naučená čísla, jako chůze na laně, žonglování aj. Každému představení předcházela modlitba růžence a převyprávěné nedělní kázání.

Ve svých „Paměťích“ don Bosco přikládá velkou důležitost setkání s donem Calossem, které se odehrálo na začátku listopadu 1829 (cestou z kázání misionářů v sousední vsi): „Jakmile jsem začal chodit k donu Calossovi, hned si získal mou důvěru. Poprvé jsem pocítil jistotu, že mám stálého vůdce a věrného přítele své duše. První věc, kterou mi zakázal, byly kající skutky nepřiměřené mému věku. Povzbudil mě, abych raději často chodil ke zpovědi a k svatému přijímání. Naučil mě každý den chvilku rozjímat, či spíše něco duchovního číst... v polovině září začaly hodiny italštiny. Studoval jsem celou gramatiku a cvičil se ve slohových pracích, na Vánoce jsem měl již v ruce gramatiku latinskou. O Velikonocích jsem začal překládat z latiny do italštiny a z italštiny do latiny.“¹⁴

¹³ Srov. BOSCO, Teresio; Život Dona Boska; s. 4-7

¹⁴ Srov. BOSCO, Jan; Můj život pro mladé: vzpomínky zakladatele salesiánů; s. 28.

Po smrti dona Calossa a rozdělení majetku po otci mezi tři bratry, mohl Jan konečně začít chodit do školy. Bylo to v r. 1830, bylo mu již patnáct let. Zpočátku chodil do školy každé ráno i odpoledne, celkem asi 20 km, v zimě se ubytoval u krejčího a zdokonalil se v různých krejčovských pracích, společně zpívali na kůru v kostele. V r. 1831 se přestěhoval do Chieri a pokračoval ve vážném studiu. V závěru studií humanitní třídy se začal vážněji zamýšlet, co bude ve svém životě dělat. Po dlouhém přemýšlení se rozhodl vstoupit k františkánům: „Stanu-li se knězem ve světě, vystavím se nebezpečí, že selžu. Stáhnu se tedy do kláštera a budu se věnovat studiu a meditaci.“¹⁵ Pár dní před odchodem do kláštera viděl ve snu velké množství řeholníků v rozervaných hábitech, pobíhajících na všechny strany. Jeden z nich řekl: „Hledáš pokoj, ale tady ho nenalezneš. Nevidíš, jak se tvoji bratři chovají? Tobě Bůh připravuje jiné místo, jiné pole práce.“¹⁶ Dal tedy na radu strýce svého přítele, dona Comolla, začal číst, meditovat a připravovat se na přijetí klerického roucha. 30. října 1835 nastoupil do semináře v Chieri. Šest let v semináři bylo pro Jana krásným zážitkem. V r. 1840 obdržel Jan Bosco čtyři nižší svěcení. Během prázdnin složil zkoušky předepsané pro čtvrtý ročník studia a byl přijat k subdiakonátu (zavázal se slavným slibem čistoty na celý život). Na kněze byl vysvěcen 5. června 1841, před svátkem Nejsvětější Trojice. První mši svatou sloužil za asistence dona Cafassa v kostele sv. Františka z Assisi v Turíně.

Kněžskou službu začal vykonávat v Castelnuovu. Po pěti měsících odešel za donem Cafassem do Turína. Tam s ním začal navštěvovat věznice plné mladých chlapců. Po setkání s mladým chlapcem Bartolomějem začal don Bosco učit chudé chlapce katechismus v kapli v turínském konviktu. Během zimy k němu přibylo i několik dospělých. Tak začala svoji činnost první oratoř. „Pokusím se nastínit život první oratoře. Ve sváteční dny měl každý možnosti ráno přistoupit k svátosti smíření a k svatému přijímání. Všichni se zavázali plnit tuto křesťanskou povinnost jednou měsíčně. Večer v určitou hodinu býval katechismus, před ním nějaká duchovní píseň a pak pěkný příběh.“¹⁷ Když se počet chlapců rozrostl, chodili si chlapci hrát na dvůr konviktu. Dvůr byl těsný, takže nemohli chodit všichni, jinak by se jejich počet rozrostl na několik stovek. Po dokončení studií v konviktu začal pracovat v útulku

¹⁵ Srov. BOSCO, Jan; Můj život pro mladé: vzpomínky zakladatele salesiánů; s. 60-61.

¹⁶ Srov. Tamtéž; s. 61.

¹⁷ Srov. Tamtéž; s. 100.

markýzy Borelové a v nemocnici sv. Filomény. Za ním se do čtvrti Valdocco přestěhovali i chlapci z oratoře.

Na podzim 1844 začalo stěhování oratoře po městě. Kvůli hluku chlapce všude nesnášeli.¹⁸ Dona Boska podezřívali ze vzpoury proti občanské vrchnosti, a dokonce z choromyslnosti. Když se oratoř scházela u Městských mlýnů, setkal se don Bosco s osmiletým chlapcem, Michalem Ruou (po letech se stal jeho pravou rukou a nástupcem ve vedení salesiánské kongregace). V dubnu 1846 se oratoř stěhovala do kůlny pronajaté od Francesca Pinardiho na Valdoku. Znamenalo to definitivní přestěhování oratoře.¹⁹ V létě don Bosco téměř na smrt onemocněl. Jeho uzdravení vyprosili od Panny Marie svými modlitbami mladí dělníci, kteří chodili do oratoře. Zotavoval se v Becchi u svého bratra a v listopadu se vrátil do Turína i se svou matkou, která se stala matkou všech chlapců z oratoře. Pronajal si další dvě místnosti a otevřel školu. V následujících letech nepolevoval v péči o chudé chlapce, přiváděl je do oratoře, poskytoval jim vzdělání, nocleh. Podepisoval první učňovské smlouvy pro své chlapce, kteří chodili pracovat do města. V r. 1851 koupil Pinardiho dům, začal stavět kostel sv. Františka Saleského. O dva roky později již začaly v oratoři pracovat první odborné řemeslnické dílny a rozvinula se internátní škola.

V lednu 1854 vyprávěl čtyřem chlapcům o založení salesiánů: šlo o slib angažovat se „v lásce k bližnímu“. V létě v Turíně vypukla cholera. Don Bosco a jeho chlapci ihned spěchali na pomoc při ošetřování nemocných. Don Bosco je ujistil, že nikdo z nich nezemře, pokud se zachovají v Boží milosti a budou nosit na krku medailku Panny Marie. V březnu 1855 Michal Rua složil do rukou dona Bosca slib chudoby, čistoty a poslušnosti a stal se prvním salesiánem. V r. 1857 začal don Bosco psát stanovy salesiánů, v prosinci 1859 úředně vznikla salesiánská kongregace. Prvních salesiánů s donem Boscem bylo osmnáct. Až v r. 1874 Svatý stolec definitivně schválil Stanovy Salesiánské společnosti. Za rok odjelo prvních deset misionářů pod vedením dona Cagliera do Jižní Ameriky. Začaly salesiánské misie. V r. 1872 vznikla Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice, v r. 1876 založil don Bosco spolupracovníky, třetí salesiánskou rodinu.

¹⁸ Srov. BOSCO, Jan; Můj život pro mladé: vzpomínky zakladatele salesiánů; s. 106

¹⁹ Srov. BOSCO, Teresio; Život Dona Boska; s. 22-26

Salesiánské misie se rozšířily nejen na americkém kontinentu, ale i v Evropě. Papež Lev XIII. svěřil donu Boscovi stavbu kostela Božského Srdce v Římě. Dary pro stavbu kostela sbíral na svých cestách po Francii nebo Španělsku. V dubnu 1887 odjel don Bosco naposledy do Říma k vysvěcení kostela Božského Srdce. Jeho zdraví bylo těžce podlomeno. Zemřel na Valdoccu 31. ledna 1888. Za svatého byl prohlášen v r. 1934.²⁰

²⁰ Srov. BOSCO, Jan; Můj život pro mladé: vzpomínky zakladatele salesiánů a Zakladatelé. *FMA - Dcery Panny Marie Pomocnice* [online]. [cit. 2017-12-16]. Dostupné z: <http://www.fma.cz/o-nas/zakladatele>. K životopisu sv. Jana Bosca možno dále konzultovat monografie SCHIÉLÉ, Robert. *Don Bosco*.

2 Začátky působení salesiánek v České republice a založení Česko-Litevské vizitatorie, později povýšené na inspektorii

2.1 Historie od dvacátých do osmdesátých let dvacátého století

Počátky Dcer Panny Marie Pomocnice, zkráceně salesiánek, souvisejí se salesiány, kteří ve dvacátých letech 20. století pod vedením P. Ignáce Stuchlého SDB, prvního českého salesiána, založili ve Fryštáku gymnázium určené pro chlapce. Nedlouho potom se začaly o salesiánskou spiritualitu zajímat i dívky. Mezi prvními byly např. Anežka Holíbková, Františka Janáková nebo Marie Bartušková. Právě tyto tři dívky byly salesiány vyslány do Itálie k salesiánkám, aby zde absolvovaly formaci, po které následovaly věčné sliby. Po věčných slibech byla sestra Anežka Holíbková vyslána na misie do Brazílie a sestra Františka Janáková do Dominikánské Republiky. Marie Bartušková byla nucena kvůli zdravotním potížím formaci ukončit a vrátila se zpět do Čech.

V období druhé světové války byli další čeští salesiáni pověřeni najít další dívky, které by se chtěly stát sestrami salesiánkami a založit tak komunitu i v České republice. Kromě těchto dívek, které by se na svou práci připravovaly v Itálii, existoval Kroužek Panny Marie Pomocnice, který založila děvčata, která pravidelně navštěvovala salesiánskou oratoř. I v Praze se začala sdružovat děvčata, která se v budoucnu chtěla starat o výchovu dívek mládežnického věku.

Po druhé světové válce odjela do Turína na formaci Anna Otradovcová. O rok později, tedy v roce 1948, ji v odjezdu na formaci následovala Alena Vojtková, která ale místo do Itálie zamířila na Slovensko do Nitry, kde však noviciát nedokončila a první sliby skládala, kvůli politickému zásahu proti ženským řádům, tajně a to ještě před oficiálním dokončením noviciátu. Tyto sliby pak po dobu čtyřiceti let každý rok obnovovala. Věčné sliby skládala až v roce 1991. V roce 1948, kdy sestra Alena odjela na Slovensko, přišel politický převrat, který zakázal jakékoliv výjezdy do zahraničí. I tak Věra Vorlová, díky žádosti, kterou si podala na biskupský ordinariát v Brně, v roce 1949 vycestovala na formaci do Turína, kde pak zůstala přes padesát let, dokud se v naší vlasti neuklidnila politická situace a ona se tak jako řeholní sestra mohla vrátit.

Během šedesátých let začali někteří salesiáni navazovat na své dřívější působení mezi mládeží, aby se tak vyhnuli zatčení. Jedním z nich byl i P. Josef Lepařík SDB,

který začal zakládat skupinky děvčat, která pak tajně skládala sliby chudoby, čistoty a poslušnosti. První takové skupiny vznikly v Ostravě a Brně a následovala Praha. Dívky se v těchto skupinkách scházely jednou měsíčně, studovaly životopis Dona Boska a některé i pracovaly s mladšími dívkami. V Praze pak v roce 1960 složily sestry Netušilovy slib, že jeden rok budou zachovávat chudobu, čistotu a poslušnost. O šest let později je následovala Marie Poděbradská, ke které se pak začaly přidávat i další.

Přiblížila se sedmdesátá léta a P. František Míša SDB, který zastával v té době funkci inspektora české salesiánské provincie, se začal radit se spolubratry o založení Dcer Panny Marie Pomocnice v České republice. Všichni, s kterými se o tom P. Míša SDB radil, souhlasili, ale kvůli okupaci Sovětskou armádou a vojsky Varšavské smlouvy naděje na založení nové kongregace začaly upadat.

Ještě v roce 1973 P. Míša SDB napsal dopis hlavní představené FMA s žádostí o povolení zvláštní formace za pomoci salesiánů v době zvláštní politické situace. První odpověď hlavní představené, Matky Ersilie Canty byla záporná. Inspektor P. Míša SDB začal tedy znovu jednat s kardinálem ThDr. Štěpánem Trochtou SDB, který v té době působil jako litoměřický biskup. Od pana kardinála vzešel návrh na založení diecézní kongregace, ve které by dívky, které mají zájem se stát jednou Dcerami Panny Marie Pomocnice, měly možnost žít a pracovat v duchu sv. Jana Bosca. V té době přišlo i povolení z Říma pro začátek formace-noviciátu pro dívky do třiceti let. Vedením „novicmistrové-salesiána“ byl pověřen P. Milan Frank SDB. První sliby skládaly tři sestry tajně ve Verneřicích za účasti P. Franka, delegátky hlavní představené sr. Marie Pytel FMA a sr. Marie Černé FMA. Za salesiány se těchto slibů zúčastnili inspektor SDB P. Míša, P. Ladislav Vik SDB a P. Josef Topinka SDB. Celé se to uskutečnilo 8. prosince 1980 a toto datum se také stalo oficiálním začátkem působení sester salesiánek v České Republice. Sestry své sliby obnovovaly každý rok a skupina dívek se salesiánským povoláním se začala rychle rozrůstat. V roce 1984 složily věčné sliby sestry, které v roce 1980 skládaly tajně své první sliby. Byly to sestry Marie Zímová, Marie Hušková a Jana Tauchmanová. Na konci roku 1984 se k těmto třem připojily i sestry Netušilovy, Helena Koutecká, Marie Poděbradská a Milada Kašparová, které své sliby mohly složit díky dalšímu povolení, které přišlo z Říma a ve kterém stálo, že věčné sliby mohou skládat i kandidátky, kterým už bylo přes třicet let. I když všechny složily sliby a žily nebo se o to alespoň snažily žít

salesiánským životem FMA, musely kvůli vyhrocené politické situaci před státem stále vystupovat jako normálně zaměstnaní lidé. Sestry společně bydlely v Ostravě a některé jednotlivě v Hradci.

2.2 Devadesátá léta dvacátého století až současnost

Když skončilo v českých zemích období totality a komunismu, vznikly první komunity, ve kterých začaly sestry společně bydlet. Nejprve vznikly komunity v Praze-Karlíně a v Brně. Obě komunity převzala pod svou záštitu hlavní představená, a to v roce 1990. Pro život sester to znamenalo začít nosit hábit a pro ty, které se salesiánkami teprve stát chtěly, nebo i dnes chtějí, to znamenalo a znamená odcestovat na několik let do Itálie, kde absolvují počáteční formaci. V roce 1995, konkrétně 15. srpna, tehdejší hlavní představená sr. Marinella Castagno zřídila dekretem Česko-Litevskou vizitatorii²¹, která byla svěřena pod patronát Panny Marie Neposkvrněné a jejíž první představenou byla ustanovena sr. Mercedes Alvarez. O rok později, v roce 1996, již v České republice existovaly čtyři komunity a pátá byla ten rok založena. Těmi čtyřmi, které již existovaly, byly: Brno, kde se sestry věnují především dětem z problematických rodin, Hradec Králové, kde je internát pro dívky ze středních i vysokých škol, Praha-Karlín, kde funguje Dívčí katolická škola a Církevní mateřská škola a oratoř a Praha-Kobylisy, což je v dnešní době inspektoriální dům, kde sídlí představená provincie a kde také začíná počáteční formace všech aspirantek²² z České republiky. Pátou komunitou, která byla v roce 1996 založena, je komunita v Plzni, kde funguje SHM Klub Plzeň, z. s. Poslední českou komunitou je Ostrava, kde v roce 1999 byl založen Salesiánský dům dětí a mládeže. Na Litvě vznikla první komunita v roce 1994 a to v Kaunasu-Palemonas, kde funguje družina a oratoř. O tři roky později v roce 1997 byla založena i komunita ve Vilniusu, kde fungovala volná oratoř a sestry zde pracovaly také ve farnosti. Tato komunita byla ale v roce 2000 uzavřena. V roce 1997 odstoupila ze své funkce sr. Mercedes Alvarez a její roli převzala sr. Jitka Fišerová, kterou po šesti letech v roce 2003 vystřídala sr. Věra Vorlová. V srpnu 2009 byla vizitatorie povýšena na inspektorii²³ a první inspektorkou byla ustanovena sr. Marie Tkadlecová. V té době

²¹ Vysv.: vizitatorie – menší inspektorie, spadající přímo pod hlavní představenou, která sídlí v Římě

²² Vysv.: aspirantky – dívky, ženy, které se chtějí stát salesiánkami, ale ještě nenastoupily do postulátu v Itálii

²³ Vysv.: inspektorie – správní celek, který tvoří společně komunity v ČR a na Litvě, který spravuje jedna inspektorka neboli představená pro všechny komunity v dané provincii; správní celek, který spolu s ostatními inspektoriemi po celém světě spadá pod hlavní představenou, sídlící v Římě

byla také otevřena druhá komunita na Litvě v Kaišiadorysu. Současnou představenou Česko-Litevské inspektorie je sr. Jana Svobodová.²⁴

Sestra Jana Svobodová se narodila 21. 7. 1970 v Brně do věřící rodiny. S prací salesiánů a salesiánek se setkala už v mládí, kdy jezdila na chaloupky a asky.²⁵ V osmnácti letech začala hledat své povolání a v roce 1992 vstoupila v Praze do aspirantátu. V roce 1993 pak vstoupila do postulátu v Itálii, kde o rok později postoupila do noviciátu. V roce 1996 složila sestra Jana první sliby a od té doby vystřídala komunity v Plzni, Praze-Karlíně, Praze-Kobylisích a Hradci Králové. Pracovala jako vychovatelka, pastorační asistentka, asistent pedagoga, byla i ředitelkou komunit a měla na starosti formaci aspirantek. Od roku 2015 působí jako představená CEL, tedy Česko-Litevské inspektorie.²⁶

²⁴ Srov. Historie; *FMA – Dcery Panny Marie Pomocnice* [online]; Praha, 2017 [cit. 2017-03-08]; Dostupné z: <http://www.fma.cz/o-nas/historie>

²⁵ Vysv.: asky – kurz pro děvčata ve věku od patnácti do dvacetišesti let, která se chtějí věnovat o prázdninách práci s dětmi na letních táborech - Asky. Dostupné z: <http://www.fma.cz/asky-shm>.

²⁶ Srov. Příloha VIII. – Stručný životopis sr. Jany Svobodové FMA, současné provinciální představené

2.3 Činnost Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice

Činnost sester salesiánek neboli Dcer Panny Marie Pomocnice se liší komunitu od komunity, ale co je ve všech komunitách stejné je výchovný styl, jakým přistupují k výchově svěřených dětí a mladých lidí. Tento výchovný styl je shodný s výchovným stylem salesiánů, kteří se řídí preventivním stylem dona Bosca.

2.3.1 Preventivní systém

Preventivní systém je založený na křesťanských hodnotách, stejně jako celá salesiánská výchova.

Dalším důležitým bodem tohoto přístupu k mladým lidem je pozitivní nasměrování, což v práci salesiánek znamená, že se snaží, aby ze svěřených dětí a mladých lidí vyrostly všestranně rozvinuté osobnosti odpovědné za vlastní život a schopné mezilidských vztahů.

Třetím bodem systému je osobní vztah s Kristem. V tomto bodě se sestry starají o duchovní doprovázení mladých lidí na cestě k prohloubení osobního vztahu s Ježíšem. A nevěřícím mladým lidem pomáhají osvojit si a přijmout za své mravní hodnoty, se kterými v souladu mohou utvářet vlastní svědomí, podle kterého pak budou žít.

Předposledním bodem je samotný vychovatel, u kterého je důležité, aby všechno to, co předává dětem a mladým lidem, bylo v souladu s jeho vlastními morálními zásadami a principy. Prvním, co tedy musí vychovatel splnit, je vlastní výchova neboli sebevýchova, protože on sám ostatní vychovává tím, jaký je, co dělá a jak se chová a ne tím, co říká.

Posledním a pátým bodem systému je spolupráce, kterou se rozumí spolupráce vychovatele a vychovávaného, protože aby byla výchova k něčemu dobrá, je třeba, aby se na ní podílel jak pedagog, tak i ten na koho pedagog chce působit nebo působí. U salesiánského vychovatele je ještě důležité to, že by se vždy měl snažit o spolupráci se všemi těmi, kdo mají výchovu mladého člověka na starost.

Celý preventivní systém se pak opírá o tři hlavní pilíře, kterými jsou rozum, laskavost a náboženství. Rozum značí, že všechno, co vychovatel dělá, má nějaký cíl a on sám pak ví, co dělá a jaký dopad jeho působení bude mít na mladého člověka. Laskavost znamená věc, která je ve výchově samozřejmostí a to nejen v salesiánské pedagogice. Znamená tedy to, že vychovateli na člověku záleží a i ten, kdo je vychovávaný, ví a cítí ze svého vychovatele, že mu není lhostejný.

Samotná interakce mezi vychovatelem a vychovávaným je pak daná hlavně přátelstvím a vzájemnou důvěrou. A nakonec náboženství, které označuje to, že celé úsilí, které vychovatel v salesiánském duchu do výchovy dává, se odvíjí od jeho vlastního vztahu k Bohu. Cílem celé salesiánské výchovy je šťastný člověk, a proto každý vychovatel svého svěřence vede tak, aby on sám dokázal jednou nalézt smysl svého života.²⁷

2.3.2 Formace salesiánek

Formace salesiánek se dělí na počáteční formaci a stálou formaci. Tu počáteční pak tvoří období ověřování a orientace neboli aspirantát, pak postulát, noviciát a juniorát. Po těchto obdobích následuje už samotná stálá formace.

Aspirantát neboli období ověřování a orientace je období, které vede k prohloubení křesťanského života a zodpovědné volbě vlastního povolání.

Postulát je období přípravy na noviciát, kdy sestry již žijí v komunitě společně s ostatními a snaží se prohloubit svůj duchovní život a poznat ducha dona Bosca a Marie Dominiky Mazzarello.

Noviciát je dvouleté období, ve kterém si již budoucí salesiánky osvojují Stanovy kongregace a učí se sjednocovat práci s modlitbou a začínají přijímat identitu Dcer Panny Marie Pomocnice.

Juniorát je období po prvních slibech, kterým se říká časné. Toto období je většinou na šest až devět let a má za úkol začít sestru postupně včleňovat do pastorace mládeže a upevnit její život s Bohem.

Stálá formace je pak období po složení věčných slibů, trvající až do smrti. Sestry se svým zasvěcením zavazují k nepřetržitému procesu připodobňování se Kristu. Místem stálé formace, růstu každého člena i místem nabídky povolání pro mladé je pak samotná komunita, ve které jednotlivé sestry působí.

Cílem celé formace je následování Krista prostřednictvím slibu čistoty, chudoby a poslušnosti, aby sestry byly k dispozici pro poslání spásy. Charakteristikami celého způsobu života zasvěcení jsou hlavně vychovatelské zaujetí a hluboký eucharistický a mariánský život.²⁸

²⁷ Srov. Preventivní systém. *FMA - Dcery Panny Marie Pomocnice* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-11-28]. Dostupné z: <http://www.fma.cz/vychova/preventivni-system>

²⁸ Srov. Formace FMA. *FMA - Dcery Panny Marie Pomocnice* [online]. 2017 [cit. 2017-11-23]. Dostupné z: <http://www.fma.cz/o-nas/formace>.

3 Založení komunity v Plzni a působení sester salesiánek v plzeňské diecézi až do dnešní doby

3.1 Založení komunity v Plzni

Plzeňská komunita byla založena dne 15. srpna 1996. V srpnu 2016 tak oslavila dvacáté výročí od založení.²⁹ Komunita byla založena díky tehdejšímu plzeňskému biskupovi Mons. Františkovi Radkovskému, který sestry do Plzně pozval proto, aby, jak sám řekl, byly jedním ze základních kamenů diecéze a také proto, aby se zde věnovaly práci s dětmi a mládeží. Jak ale říká jedna sestra, která byla mezi třemi prvními, sestra Eva, tak otec biskup sestry do Plzně pozval, ale o tom zda sestry v Plzni opravdu začnou působit a založí tak zde novou komunitu Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice, rozhodovala tehdejší představená.³⁰ Práce salesiánek je důležitá mezi věřícími, ale hlavně i mezi nevěřícími dětmi a mládeží, jak otec biskup řekl.³¹

Prvními sestrami, které otec biskup do Plzně pozval, byly sestra Dagmar Vedrová, která byla ředitelkou první komunity a o rok později i nově založeného střediska a která momentálně působí v Ostravě, sestra Eva Liškutínová, zastávající funkci ekonomky komunity a momentálně působící v Brně a sestra Jana Svobodová, současná provinciální představená, působící v Praze.³²

Původně sestry bydlely v bytě v činžovním domě na Vinicích.³³ Byly zaměstnány na biskupství jako pastorační asistentky, ale již tehdy na Vinicích začaly pracovat s dětmi a mladými lidmi ze sídliště, kde bydlely. Jak sestry samy potvrzují, byly začátky jejich plzeňského působení těžké, ale zároveň krásné. Doplňují také, že se mnohdy ráno probouzely a nevěděly vůbec, co je ten den čeká.³⁴ Volný čas trávily mimo jiné právě s dětmi a mladými lidmi ze sídliště Vinice a to sportovními aktivitami na venkovních hřištích či prostranstvích. Sestry zde také spolupracovaly s bratry františkány, kteří na Vinicích také bydleli. Vzhledem k tomu, že sestry neměly určenou farnost, do které

²⁹ Srov. Historie; *FMA – Dcery Panny Marie Pomocnice* [online]; Praha, 2017 [cit. 2017-03-08]; Dostupné z: <http://www.fma.cz/o-nas/historie>

³⁰ Srov. Svědectví sr. Evy Liškutínové FMA – Příloha VII.

³¹ Srov. Svědectví o. biskupa Mons. Františka Radkovského – Příloha I.

³² Srov. Svědectví sr. Evy Liškutínové FMA a sr. Dagmar Vedrové FMA – Příloha VII. a IV.

³³ Srov. OUŘEDNÍKOVÁ, Alena. 20 let Plzeňské diecéze: 1993-2013 : s důvěrou a nadějí. s. 129.

³⁴ Srov. Svědectví sr. Evy Liškutínové FMA – Příloha VII.

by patřily, chodily na mši svatou právě k bratrům františkánům.³⁵ Sestry pracovaly s děvčaty i chlapci a kromě sportovních aktivit, které se konaly v odpoledních hodinách venku na sídlišti, měly děti možnost využít nabídky vyučování náboženství, kterou sestry dětem také nabídly. Nebyly to ale jediné aktivity, které salesiánky už ze začátku pro děti nabízely. Například o podzimních prázdninách připravily sestry salesiánky spolu s bratry františkány pro děti a mladé lidi víkendový pobyt na Šumavě v Železné Rudě. Jak vypráví sestra Dagmar, přezdívána Dari, ke které se s tímto příběhem přidává i sestra Eva: „V noci, kdy se posunoval letní čas na zimní, jsme šli k jednomu zbořenému kostelíčku v lese u jezera Laka a tu hodinu, která byla navíc, jsme strávili při svíčkách mši svatou za celý kraj. Byl to tenkrát nezapomenutelný zážitek.“³⁶

To byl začátek víkendových pobytových akcí se salesiánkami v Plzni. Mezi dalšími akcemi pro děti a mládež byl také Salesiánský ples, který se konal v Plzni v lednu 1997. To byla jedna z prvních kulturních akcí se salesiánkami a zároveň první akce, která byla i pro dospělé. Jednou z velkých mimořádných akcí, které se zúčastnily plzeňské děti spolu se sestrami salesiánkami, byly Salesiánské olympijské hry, které se konaly v květnu 1997 ve Varšavě. Sestry na Vinicích působily do konce letních prázdnin 1997. Z bytu na Vinicích se pak přestěhovaly do Skvrňan do nově opraveného domu, který patřil biskupství a ve kterém, kromě sester a nově vzniklého volnočasového centra s názvem Salesiánské hnutí mládeže³⁷, sídlilo také Diecézní centrum mládeže a bydlely zde také sestry sv. Josefa.³⁸

³⁵ Srov. Svědectví sr. Dagmar Vedrové FMA – Příloha IV. a Svědectví sr. Evy Liškutínové FMA – Příloha VII.

³⁶ Srov. Svědectví sr. Dagmar Vedrové FMA – Příloha IV.

³⁷ Vysv.: SHM neboli salesiánské hnutí mládeže je křesťanský spolek, jehož činnost je postavená na preventivním systému dona Bosca, který také inspiruje celou činnost tohoto hnutí - Salesiánské hnutí mládeže. *Salesiánské hnutí mládeže* [online]. ©2017 [cit. 2017-11-28]. Dostupné z: <http://www.shm.cz/>

³⁸ Srov. Foto-kronika 1996/1997.

3.2 Začátky působení ve Skvrňanech

Sestry salesiánky začaly ve Skvrňanech spolupracovat jak s Diecézním centrem mládeže, tak se sestrami sv. Josefa. Díky větším prostorám, které jim nový dům nabízel, mohly sestry začít nabízet dětem a mladým lidem zájmové kroužky během celého týdne, ale také mohly začít pořádat akce, jako byla například před Vánoci 1997 Mikulášská nadílka nebo také „Maškarák“. První nabídku tvořily sportovní, výtvarné, ale i hudební nebo jazykové kroužky. Konaly se jednodenní výlety do okolí Plzně, jako byl například zimní výlet na Prusiny spojený se zimními sportovními aktivitami. Pro vedoucí uspořádaly sestry zájezd do Itálie. V nabídce pro děti nechyběly ani víkendové pobytové akce, kde Železnou Rudu nahradila Prostiboř. Ke konci prvního roku v novém domě uspořádaly salesiánky pro děti Dětský den plný her, sportovních i jiných aktivit. Tato akce probíhala v odpoledních hodinách stejně jako kroužky během celého školního roku nebo jednorázové aktivity, které se konaly v týdnu. Na úplný závěr školního roku přichystaly sestry závěrečný „táborák“, což byla poslední odpolední akce, která se konala ve školním roce 1997/1998, kdy sestry začaly působit v novém domě na Skvrňanech. O letních prázdninách byla pro děti a mládež připravená pestrá nabídka letních pobytových táborů. Některé tábory byly i tematické a jezdilo se například do Konstantinových Lázní, Nového Města pod Smrkem nebo do Zhořce.³⁹

V následujícím školním roce 1998/1999 přibylo v nabídce volnočasových aktivit pro děti a mladé lidi několik nových akcí. O jarních prázdninách uspořádaly sestry pro děti vícedenní pobytovou akci, kterou ve foto-kronice najdeme pod názvem Veselka. Další „novinky“ přibyly v nabídce aktivit o letních prázdninách. První byl „Puťák“ po západních Čechách, což byla několikadenní pěší akce a druhý byl první hudebně zaměřený letní tábor, který sestry pořádaly. Během školního roku se na středisku konala opět Mikulášská besídka spojená tentokrát i s ukázkou práce dětí za uplynulý půlrok, ale také se konal i „Maškarák“, jak tomu bylo již v předchozím školním roce.⁴⁰

Ve školním roce 1999/2000 už se chod střediska víceméně ustálil a tak je již možné najít ucelenou nabídku zájmových pravidelných aktivit, které volnočasové centrum nabízelo. Kroužky, jak se lidově říká zájmovým pravidelným aktivitám, nebyly nijak rozdělené do bloků, jak tomu pak je v příštích letech. Zájmové aktivity, které tedy

³⁹ Srov. Foto-kronika 1997/1998

⁴⁰ Srov. Foto-kronika 1998/1999

probíhaly, byly: Keramika, Výtvarka, Flétna, Kytara, Klávesy, Klavír, Angličtina, Italština, Stolní tenis, Výrazový tanec, Šachy, Divadlo a pantomima, Slovíčko, Vaření, Logopedie, Country tance, Francouzština, Aerobic, který ale probíhal na Lochotíně a poslední byla Pracovní výchova, která do nabídky byla přidána v únoru roku 2000. Kroužky vedly buď samy sestry, nebo dobrovolníci, kteří do volnočasového centra pravidelně docházeli a s některými aktivitami vypomáhaly i sestry sv. Josefa. Během školního roku se také pořádaly vícedenní pobytové akce pro děti i pro mládež. Příkladem takových akcí mohou být podzimní prázdniny strávené v Konstantinových Lázních nebo zimní prázdniny strávené v Černé v Pošumaví nebo víkendová akce Velikonoce, která se konala ve Stodě, a pak také letní akce Voda, která se konala v červnu na Hracholuskách a na Mži. Konaly se také jednodenní, většinou sobotní výlety. Během těchto výletů se ti, kdo se jich zúčastnili, vydali na zříceninu hradu Volfštejn nebo na rozhlednu Krkavec. Mezi výlety byl tehdy také pěší výlet tzv. „pěškobusem“ nebo cyklistický výlet. Sestry salesiánky pořádaly pro děti také pravidelnou Mikulášskou besídku a Maškarák. Tradicí se také stal salesiánský ples a Vánoční setkání vedoucích. V lednu roku 2000 se na středisku konala první svatba. Oddávajícím byl tehdy jeden z bratrů františkánů. Zároveň se také v lednu konala výroční mše svatá k výročí sv. Dona Boska. Tuto mši svatou sloužil tehdy P. Josef Trochta a s ním P. Josef Mendel, který je nyní v Českých Budějovicích a P. Jiří Caha. Na závěr školního roku sestry opět pořádaly závěrečnou akademii, kde se představily děti z kroužků a předvedly tak rodičům a příbuzným, co všechno nového se za uplynulý školní rok naučily. Tradicí se také stal Dětský den plný sportovních, výtvarných i rozumových her, který se konal na sídlišti na Skvrňanech a samozřejmě také závěrečný táborák, který uzavřel celý školní rok. Během školního roku probíhal také animátorský kurz pro mladé lidi, kteří se chtěli stát vedoucími zájmových aktivit nebo jezdit na letní tábory jako vedoucí. Tento kurz probíhal v několika víkendech během celého školního roku. O letních prázdninách pak sestry opět pořádaly několik letních táborů například v Křišťanově, Caparticích nebo na Hadovce.⁴¹

Ve školním roce 2000/2001 se v nabídce objevilo pár nových zájmových aktivit, ale i vícedenních a víkendových akcí a nové aktivity nechyběly ani v nabídce jednodenních či odpoledních akcí. Novou nabídku pak v létě nabídly i letní tábory.

⁴¹ Srov. Foto-kronika 1999/2000

Mezi zájmové aktivity přibyly nově tyto: Volejbal, Odbíjená a Dětský bar. Naopak z nabídky byly vyřazeny Country tance. Kroužky opět vedly sestry spolu s dobrovolníky a výpomocí sester sv. Josefa. Na podzim se nově konala první potáborová setkání – tedy setkání dětí a vedoucích, kteří se v létě účastnili nějakého tábora. Každý tábor měl vlastní setkání. V říjnu 2000 se také konal zájezd do Itálie, který sestry uspořádaly pro vedoucí kroužků. Během školního roku se opět konaly sobotní výlety. A tradičně byla také uspořádána Mikulášská nadílka a vánoční akademie, kde děti opět představovaly rodičům, kamarádům a příbuzným, co se za uplynulé měsíce na kroužcích naučily. V prosinci byl také první výlet do Německa. Děti a mladí lidé se sestrami navštívili město Furth im Wald. Dalšími prosincovými akcemi bylo opět vánoční setkání vedoucích a vícedenní akce o zimních prázdninách v Caparticích. Na Silvestra trávili mladí lidé čas u sester na středisku a nový rok a nové století tak přivítali společně. Ve druhém pololetí nechyběl mezi akcemi střediska již tradiční Maškarák, ale byly zde i nové akce. V březnu se pořádal Orientační běh a také víkendový výlet do Brna. V dubnu se pak víkendový výlet konal v Moravských Budějovicích a okolí a také se konal druhý výlet do Německa, tentokrát do města Hof. Konec školního roku byl opět zakončen závěrečnou akademií, kterou v červnu následoval tradiční Den dětí a závěrečný oheň a zahradní party. Ke konci školního roku uspořádaly sestry pro děti mladé lidi ještě dvě akce a to Plavbu na voru a Puťák. O letních prázdninách opět sestry, jak se již stalo tradicí, pořádaly letní tábory. Kromě tematických pobytových táborů, které v nabídce byly již několikátým rokem, nabídly sestry letos poprvé prázdninovou akci příměstského typu. Byly to jednodenní aktivity na středisku, kterých se mohl zúčastnit kdokoli, kdo zrovna ten den přišel. V srpnu se také konal formační kurz trenérů.⁴²

V novém školním roce 2001/2002 nabídka zájmových aktivit nijak zvlášť nezměnila. Co se ale změnilo, byla nabídka vícedenních nebo víkendových akcí a také nabídka jednorázových jednodenních nebo odpoledních akcí. Jednorázové akce začaly hned v září dnem otevřených dveří, při kterém byla také možnost zapsat děti na kroužky. Hned v září začaly také víkendové akce a tou první byl výjezd vedoucích a druhou byla Festa v Pardubicích. Co je Festa vysvětluje jedna ze sester ve foto-kronice: „Festa je setkání mladých lidí, kteří navštěvují naše salesiánská

⁴² Srov. Foto-kronika 2000/2001

střediska a mají zájem spolu s námi vytvářet „něco“ nového, hlubšího, zjednodušeně řečeno, kteří mají rádi dobrodružství a chtějí být v životě i druhým lidem prospěšní.“ V říjnu se pak konala ještě jedna nová víkendová akce určená děvčatům ve věku mezi třinácti až šestnácti lety zvaná Žížaly. Konala se také potáborová setkání jako v loňském školním roce, opět rozdělená podle táborů, kterých se děti zúčastnily. V říjnu a v prosinci se také konala akce zvaná Netopýři, což byla akce určená pro mladé nad šestnáct let. V listopadu se konalo první tvořivé odpoledne, kde se vyráběly adventní věnce. Tato akce byla pro děti, které chodily do volnočasového centra i pro jejich rodiče nebo prarodiče. V prosinci byla opět pořádána tradiční vánoční besídka a opět se konal střediskový silvestr. V lednu se děti spolu se sestrami salesiánkami zapojily do Tříkrálové sbírky, která v Plzeňské diecézi probíhala, a Žížaly se vydaly na výjezd do Brna. Bylo také druhé tvořivé odpoledne a tradiční Maškarák. O jarních prázdninách pořádaly sestry pro děti vícedenní akci v Caparticích. V březnu se také konalo další, již třetí tvořivé odpoledne, které následovalo čtvrté, konané v květnu. Na přelomu dubna a května se konaly Mezinárodní sportovní salesiánské hry na Sicílii, kterých se zúčastnila tři plzeňská děvčata. V květnu pak Žížaly vyrazily opět na víkendovou akci a školní rok zakončila opět závěrečná akademie. Pro vedoucí uspořádaly sestry na konec školního roku grilování a úplně poslední akcí byl tradiční závěrečný táborák. Během školního roku se samozřejmě konaly sobotní výlety např. na Radyni nebo do Mariánských Lázní. O letních prázdninách sestry opět nabídky pestrou nabídku letních táborů, které se konaly např. v Caparticích nebo v Křišťanově. Žížaly měly svůj vlastní letní tábor a nově byl v nabídce také „puťák“.⁴³

Ve školním roce 2002/2003 můžeme ve foto-kronice najít ucelenou nabídku pravidelných zájmových aktivit: Klavír, Klávesy, Kytara, Flétna, Keramika, Výtvarka, Ruční práce, Výrazový tanec, Fotbal, Florbal, Volejbal, Stolní tenis, Aerobic, Angličtina, Italština, Logopedie, Elektro, Vaření. Ale můžeme zde najít i nabídku volnočasových aktivit, do kterých děti mohou přijít i třeba jen jednou za měsíc. Těmito aktivitami byla Volná oratoř a Dětský bar. Sestry začaly pořádat i kurzy pro dospělé. Příkladem takového kurzu byla Keramika pro rodiče. Mezi víkendovými akcemi během školního roku nechyběla potáborová setkání na podzim, silvestr nebo vícedenní akce o jarních prázdninách. Konaly se výjezdy vedoucích a byl uspořádán

⁴³ Srov. Foto-kronika 2001/2002

také zájezd na salesiánský festival do Pardubic. Během školního roku se opět konaly jednodenní výlety, např. na zámek Kozel nebo na rozhlednu Chlum. Tradicí se stala také kreativní nebo tvořivá odpoledne pro děti s rodiči nebo prarodiči. Odehrálo se také jednodenní sportovně-taneční soustředění v Pardubicích, turnaj v šipkách, ve stolním tenise či ve stolním fotbale. Na konci školního roku byla uspořádána opět závěrečná akademie a závěrečný táborák. O letních prázdninách sestry pořádaly tradiční letní tábory, na které se děti těšily během celého školního roku.⁴⁴

Školní rok 2003/2004 by se opět podle střediskové kroniky dal shrnout do několika odstavců. Opět volnočasové centrum nabídlo pestrou nabídku zájmových aktivit, ale také volnočasových činností. Mezi kroužky přibyly Klubíčko a Filmák. Klubíčko bylo určeno předškolním dětem a dětem mladšího školního věku a probíhala zde všestranná výchova, pořádaly se vycházky do přírody, hrály se hry, tvořilo se a nechyběly zde ani soutěže. Filmák byl kroužek zaměřený na všechno, co se týká filmů a jejich vytváření, tedy na scénáře, režii, hudbu, střih či kamerové zkoušky. Výsledkem kroužku pak byl krátký film o přátelství a lásce mezi dětmi. Mezi volnočasovými činnostmi nechyběly v nabídce tradiční tvořivá odpoledne, kurzy pro rodiče a sportovní turnaje. Z tvořivých odpolední se staly tvořivé pátky a kurzy pro rodiče a turnaje se ustálily na soboty. Mezi jednorázovými akcemi byly tradiční vánoční besídka, silvestr, karneval, závěrečná akademie a závěrečný táborák, ale byla zde i nová akce a to podzimní drakiáda. Na podzim se také konala potáborová setkání a během celého školního roku se konaly výlety, víkendové akce o školních prázdninách a výjezdy pro vedoucí. V létě pak v nabídce aktivit pořádaných střediskem a sestrami salesiánkami nechyběly letní tábory.⁴⁵

Další školní roky probíhaly již v podobném či stejném pořádku. Za rok 2004/2005 ve foto-kronice nenajdete ani ucelený výčet kroužků.⁴⁶ Za rok 2005/2006 to byly kroužky: Keramika, Klubíčko, Šikovné ruce, Modelář, Flétna, Kytara, Klávesy, Florbal, Pohybovky, Fotbal, Aerobic, Plavání, Tanec, Italština, Angličtina, Čeština, Matematika, Náboženství, Vaření, Divadlo, Logopedie. Během obou školních roků se konaly tradiční akce jako Vánoční besídka, Závěrečná akademie, karneval, tvořivá odpoledne, jednodenní sobotní výlety i víkendové akce o prázdninách během školního

⁴⁴ Srov. Foto-kronika 2002/2003

⁴⁵ Srov. Foto-kronika 2003/2004

⁴⁶ Srov. Foto-kronika 2004/2005

roku a vícedenní letní tábory o letních prázdninách. V létě 2006 sestry salesiánky oslavily desáté výročí příchodu do Plzně a založení místní komunity.⁴⁷

⁴⁷ Srov. Foto-kronika 2005/2006

3.3 Změny v průběhu let 1996 – 2016

V uplynulých dvaceti letech, kdy salesiánky v Plzni působí, se v jejich komunitě i na středisku mnohé změnilo. Nejradikálnější změnou však zůstává změna působiště, kdy se z malého bytu sestry přestěhovaly do opraveného domu, kde mohly začít využívat větší a rozmanitější prostory a samotné volnočasové centrum tak mohlo a může navštěvovat větší počet dětí a mladých lidí. Vystřídalo se zde téměř patnáct sester, některé z nich zde působily opakovaně. Pozměnila se nabídka zájmových kroužků i volnočasových aktivit a změnil se i počet sester, které komunitu jako takovou tvoří. Úplně první komunitu tvořily tři sestry. Tento počet se změnil až na přelomu století. Ve foto-kronice můžeme najít, že ještě ve školním roce 1999/2000 tvořily komunitu tři sestry, ale o tři roky později, tedy ve školním roce 2002/2003, už byly v komunitě čtyři sestry.

V roli ředitelky komunity se za dvacet let plzeňského působení vystřídalo celkem pět sester. Byly to sestra Dagmar Vedrová, momentálně působící v Ostravě, sestra Markéta Hanáková, která nyní působí v Praze-Kobylisích, sestra Marie Mráčková, která je nyní v Praze-Karlíně, kde pracuje jako ředitelka církevní mateřské školy, sestra Zdeňka Kůsová, která se v roce 2017 vrátila z Prahy zpět do Plzně a současná ředitelka komunity, sestra Hana Gennertová.⁴⁸

Sestra Hana Gennertová se narodila v Praze, v rodině praktikujících katolíků. Byla ale už částí té generace, která byla podle jejího slova tak trochu „pole neorané“, neboť s vyučováním náboženství se u nich ve farnosti skončilo v době, když sestra Hanka chodila do druhé třídy ZŠ. „Sociální život“ kolem farnosti tehdy neexistoval, protože jinak schopný kněz působící v jejich farnosti, byl pod drobnohledem „státní moci“, tak se život víry ve farnosti v podstatě omezil jen na slavení Eucharistie.

V průběhu dospívání se seznámila s kamarády, kteří ji přivedli do společenství mládeže organizovaných tajně Salesiány Dona Boska. Tato společenství se scházela po bytech jednotlivých členů těchto skupinek. Tehdy se jí otevřel pro ni dosud neznámý svět „skryté církve“ a postupně i část salesiánského skrytého světa. Pronikání do tohoto světa bylo postupné. Seznamování sestry Hanky s dalšími lidmi z tohoto světa bylo vždy provázeno opatrností. Tak už tomu v té době bylo. Se salesiánkami se seznámila později, přibližně v roce 1987. Postupně se stala součástí skupiny děvčat, která vedla

⁴⁸ Přepis ústního svědectví sr. Marie Mráčkové FMA

různá společenství dětí po Praze (opět ony tajné skupinky). Salesiánky pro tato děvčata měly jedenkrát za měsíc jakýsi vzdělávací program, který je měl v jejich apoštolátu podpořit. Bylo to období, kdy si však sestra Hanka jen tipovala, kdo z těch holek je salesiánka (nebo v nějaké fázi formace u nich), a kdo je jen, podobně jako ona, účastnice tohoto „kurzíku“. Sestry o své identitě nemluvily. Nemohly.

Rozlišování povolání sestry Hanky nabralo na obrátkách rok po maturitě. V té době, po nepřijetí na vysokou školu, pracovala sestra Hanka v nemocnici a byla v tzv. „nulťáku“ na medicíně. Přišla do toho také sametová revoluce a změna poměrů ve společnosti a tím i možnost pro církve vyjít ze skrytosti. K salesiánkám sestra Hanka vstoupila v září 1990. Bylo to přesně v době, kdy se zakládaly první oficiální řádné komunity. Byla přidělena do aspirantátu v Praze – Karlíně. Po dvouleté formaci v Praze, kdy se zároveň chodilo do práce a studovalo se dálkově, co se dalo, odjela sestra Hanka na další část formace do Itálie. Po návratu a po složení prvních řeholních slibů se v srpnu 1994 stala členkou opět karlínské komunity.

V Karlíně sestra Hanka pracovně vystřídala různé pozice – od vychovatelky v domově mládeže, přes učitelku v Dívčí katolické škole až po ředitelku té samé školy. Jak bylo třeba.

Po čtyřech letech plného apoštolického nasazení byla poslána opět do Itálie, tentokrát na studium. Studovala na Università Pontificia Salesiana (UPS) na Fakultě výchovných věd. Licenciát získala v oboru Pedagogická metodologie – sociální pedagogika.

Po návratu dostala sestra Hanka za úkol vrátit se opět do karlínské komunity a do domova mládeže při Dvouleté katolické střední škole, kde pracovala sedm let.

V roce 2009 dostala sestra Hanka nový úkol a přestěhovala se do Plzně. Po roce rozkoukávání se v novém oboru „neformální pedagogiky“ převzala zodpovědnost za SHM Klub Plzeň, z. s., kterou má doteď. Kromě přímé pedagogické práce je její hlavní zodpovědností starost o chod této neziskové organizace, projektová práce (tedy získávání finančních prostředků), koordinace práce dobrovolníků a pedagogické práce vůbec a vše, co patří k roli statutára organizace. Současně je také zodpovědná za místní komunitu salesiánek.⁴⁹

⁴⁹ Srov. Příloha XI. – Stručný životopis sr. Hany Gennertové FMA, současné ředitelky plzeňské komunity a zároveň ředitelky SHM Klub Plzeň, z. s.

Jak už bylo řečeno, pozměnila se i nabídka zájmových kroužků a volnočasových aktivit. Tato změna se odvíjí od počtu dobrovolníků, ale také od toho, co který dobrovolník může nabídnout ze svého talentu a z toho, co umí. Změna nabídky aktivit se odvíjí také od nabídky a poptávky po různých kroužcích ze strany dětí či rodičů. Mezi dobrovolníky se vystřídali starší senioři, pracující dospělí, i mladí, kteří ještě studují střední nebo vysoké školy. Pozměnily se i nabídky letních táborů. Na rozdíl od let minulých, začaly postupně přibývat příměstské tábory, které se odehrávaly a odehrávají přímo na středisku, a které se postupem času staly velmi oblíbenými. Některé akce se postupně úplně přestaly konat, protože i zájmy dětí, které volnočasové centrum navštěvují a navštěvovaly, se během let změnily.

Z nabídky jednorázových aktivit tak například zmizel střediskový Silvestr, naopak závěrečný táborák v posledních letech „ozdobil“ koncert „SALBANDU“ a představení divadelního spolku B.A.Č.K.O.R.A. Zvláštní večer s grilováním byl určený jen pro vedoucí jako poděkování za práci, kterou během celého roku dětem věnovali. Mezi jednorázovými akcemi však stále můžeme najít Cyklosoutěž, Tančírny pro děti a mládež staršího školního věku, různé výpravy za sporty jako např. na minigolf, na plavání či na bruslení, turnaje ve stolním tenise, ale i duchovně nebo evangelizačně laděné akce jako např. tzv. Hrobtour, která se koná okolo svátku zemřelých, Rorate, což je ranní povídání v době adventu, Velikonoční večere, která jak už název napovídá se koná o Velikonocích stejně jako výprava na východ slunce, která se koná na Velikonoční pondělí a poslední jednorázovou akcí, která se ve volnočasovém centru stále koná je akce ke Dni matek.⁵⁰

Ubyly i pobytové akce mimo volnočasové centrum o prázdninách během školního roku, ale některé zůstaly jako např.: jarní turistická víkendovka pro děti nebo jarní turistická víkendovka pro mládež či vodácký víkend. Kvůli finanční náročnosti se nejezdí na mezinárodní salesiánské aktivity mimo Českou republiku. Co se ale stále koná, jsou např. výjezdy na salesiánský festival v Pardubicích, animátorské kurzy během víkendů ve školním roce nebo jednodenní sobotní výlety či tvořivá odpoledne. V nabídce víkendových aktivit se během několika posledních let objevily také tzv. „přespávačky“ na středisku, které jsou rozdělené podle kroužků nebo tematicky.

⁵⁰ Přepis ústního svědectví sestry Hany Gennertové FMA, ředitelky komunity a předsedkyně SHM Klubu Plzeň, z. s.

Každý kroužek, který takovou „přespávačku“ pořádá, jí má jindy a i náplň této akce se liší podle toho, co je celoročním obsahem práce na kroužku.

„Přespávačky“ se staly díky nízké finanční náročnosti přístupnými víkendovými akcemi i pro děti ze sociálně slabších rodin.⁵¹

⁵¹ Srov. Foto-kroniky 1996/1997 – 2016/2017

3.4 Působení ve Skvrňanech do dnešní doby

Chod komunity i střediska se za posledních deset let nijak zvlášť nezměnil. Jediné, co bylo nové, byl vznik farnosti v roce 2010⁵², která má sídlo v domě, který patří biskupství, a který má SHM Klub Plzeň, z. s. v pronájmu. Od roku 2009 do roku 2017 tak v domě střediska bydlel také P. Miroslav Verčimák, který měl na starosti nově vzniklou farnost.⁵³ Tato farnost začala spolupracovat se sestrami i střediskem a začaly se tak konat nové akce, jako byl např. FarnostCup, turnaj ve stolním tenise, kterého se pravidelně účastnily děti ze střediska i farnosti. V současnosti je správcem farnosti P. Igor Bipko a o pastoraaci ve Skvrňanech se starají bratři salesiáni z Lobež spolu se salesiánkami ze Skvrňan, a tak se znovu rozvíjí spolupráce salesiánů a salesiánek, která v minulých letech na středisku částečně upadla. Jedná se také o vzniku a ustanovení Pastoračního centra Skvrňany. Již teď se ale začínají uskutečňovat programy, na kterých se podílejí právě salesiáni a salesiánky společně. Pro mladé je zde příprava na svátost biřmování, kterou vedou salesiánka Zdeňka Kůsová a salesiáni, P. Marek Sklenář a Filip Mareš, který je v Plzni na praxi. Pro dospělé funguje v rámci Pastoračního centra program přípravy na svátost křtu tzv. katechumenát, který má na starosti také sr. Zdeňka spolu s P. Evženem Rakovským SDB. Pro děti školního věku jsou připravené programy v rámci zájmových aktivit na středisku.

Volnočasové centrum v dnešní době nabízí aktivity pro děti školního věku, mladé lidi, studující na středních školách i pro dospělé. V letošním školním roce 2017/2018 připravily sestry salesiánky spolu s dobrovolníky pro děti, mladé lidi, i pro dospělé tuto nabídku zájmových kroužků a volnočasových aktivit: Keramika, rozdělená do několika dní, kdy se střídají děti podle věku, Hra na kytaru, Hra na klavír, Hra na flétnu, SALBAND – hudební kapela, Divadelní spolek B.A.Č.K.O.R.A. pro děti staršího školního věku a Divadelní spolek B.A.Č.K.O.R.K.A. pro děti mladšího školního věku, Vaření, JOSEFÍNA, klub pro děvčata ve věku od dvanácti let, Sportovní hry, Stolní tenis, Cvičení pro ženy, Doučování z matematiky, Doučování z českého jazyka, Procvičování anglického jazyka, LOGOHRÁTKY aneb učení nás baví, OVEČKA, povídání o Bohu formou her a příběhů pro nejmladší děti (první až druhá třída ZŠ),

⁵² Pozn. Vzniku Římskokatolické farnosti Plzeň-Západ předcházela na podzim roku 2009 vznik Římskokatolické quasifarnosti Plzeň-Západ – srov. O nás. *Farnost Plzeň-západ* [online]. 2013 [cit. 2018-02-19]. Dostupné z: <http://rkf-plzen-zapad.webnode.cz/o-nas/>

⁵³ Srov. O nás. *Farnost Plzeň-západ*. [online] [cit. 2017-11-21] <http://rkf-plzen-zapad.webnode.cz/o-nas/>.

KOTVA, společenství pro děti druhého stupně ZŠ, které chtějí poznávat Ježíše a sdílet tuto zkušenost ve společenství kamarádů, JOYFUL STORIES, společenství mladých lidí, kteří se chtějí zamýšlet nad svým životem i životem Ježíše, určené pro mládež od čtrnácti let a „Nábožko 1“, „Nábožko 2“ a „Nábožko 3“, které jsou rozdělené podle věku dětí („Nábožko 1“ určené pro děti mladšího školního věku, které se chtějí připravit na přijetí svátosti eucharistie).⁵⁴

V domě zůstaly sestry salesiánky, SHM Klub Plzeň, z. s., tři sestry sv. Josefa, které ale mají vlastní komunitu a na aktivitách střediska se nijak zvlášť nepodílejí. Občas vypomáhají s přípravou a průběhem „Farního kafe“, což je ale akce, která je spíše pro lidi z farnosti než pro děti z volnočasového centra. Zůstalo zde také sídlo ŘKF Plzeň-Západ, ale P. Bipko zde nebydlí, jak tomu bylo v případě P. Verčimáka. Má zde jen svou kancelář.⁵⁵

V současné době tvoří plzeňskou komunitu čtyři sestry: Hana Gennertová, která je její ředitelkou a dále pak Jana Marková, Jana Plevová a Zdeňka Kůsová, která se po osmi letech vrátila do Plzně. V roce 2017 plzeňskou komunitu po jedenáctiletém působení opustila z důvodu přeložení na jiné pracoviště (Hradec Králové) sestra Pavla Mikysková, která zde působila nejdéle.⁵⁶

V roce 2017 sestry oslavily dvacet let od vzniku střediska ve Skvrňanech.

⁵⁴ Srov. Foto-kronika 2017/2018

⁵⁵ Přepis ústního osobního svědectví sestry Hany Gennertové FMA, ředitelky plzeňské komunity a předsedkyně SHM Klubu Plzeň, z. s.

⁵⁶ Srov. Plzeň; *FMA - Dcery Panny Marie Pomocnice* [online]; Praha, 2017 [cit. 2017-03-08]; Dostupné z: <http://www.fma.cz/kde-jsme/plzen>

Závěr

Cílem mé práce bylo představit Kongregaci Dcer Panny Marie Pomocnice na území České republiky a především na území spravovaném Plzeňskou diecézí a dále pak představit činnost této Kongregace a její výchovné působení na děti, mladé lidi i dospělé prostřednictvím volnočasových jednorázových i pravidelných aktivit.

Celá práce byla rozdělena do tří hlavních kapitol, které pak byly dále rozděleny na menší podkapitoly. První kapitola shrnula stručně historii založení celé Kongregace a předložila stručné životopisy zakladatele dona Bosca a spoluzakladatelky Marie Dominiky Mazzarello. Druhá kapitola pak podrobněji vylíčila historii Kongregace v České republice a základní metody práce členek Kongregace s dětmi a mladými lidmi, včetně krátkého vysvětlení formačního procesu samotných členek řádu. Třetí kapitola co nejpodrobněji popsala konkrétní volnočasové činnosti a aktivity, prostřednictvím kterých působily a působí na děti a mladé lidi členky Kongregace v Plzeňské diecézi v rámci Střediska volného času.

Domnívám se, že práce nemá v České republice obdoby, protože jedinými zdroji o Kongregaci Dcer Panny Marie Pomocnice a jejich působení v Plzeňské diecézi byly foto-kroniky samotného SHM Klubu Plzeň, z. s. ve Skvrňanech a oficiální české internetové stránky Kongregace. Dalšími zdroji mi pak byly svědectví lidí, kteří byli při zakládání komunity Kongregace v Plzni a dále pak také fotokopie italského dokumentu a pamětní desky k založení Institutu v Mornese v Itálii.

Při psaní své bakalářské práce jsem se seznámila s řadou událostí, které se vztahují k životu Kongregace v naší zemi i s řadou aktivit, které se už v dnešní době nekonají, ale mohly by být inspirací pro další vývoj Střediska volného času spravovaného členkami Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice.

Po prostudování materiálů knižních i internetových se domnívám, že práce dona Bosca, Marie Dominiky Mazzarello a jejich následovníků a následovnic stále inspiruje další lidi k práci v podobném nebo i stejném duchu a výchově mladých lidí podle příkladů těchto dvou světců.

Seznam použitých zdrojů

Prameny:

Tištěné:

Putování po stopách Marie Dominiky Mazzarellové a Jana Boska: putování do míst, kde vznikala salesiánská spiritualita a pedagogika. Plzeň, 2011.

Rukopisy:

Foto-kroniky uložené v kanceláři Salesiánského hnutí mládeže na adrese Křimická 73, Plzeň:

Foto-kronika 1996/1997. Plzeň, 1996.

Foto-kronika 1997/1998. Plzeň, 1997.

Foto-kronika 1998/1999. Plzeň, 1998.

Foto-kronika 1999/2000. Plzeň, 1999.

Foto-kronika 2000/2001. Plzeň, 2000.

Foto-kronika 2001/2002. Plzeň, 2001.

Foto-kronika 2002/2003. Plzeň, 2002.

Foto-kronika 2003/2004. Plzeň, 2003.

Foto-kronika 2004/2005. Plzeň, 2004.

Foto-kronika 2005/2006. Plzeň, 2005.

Foto-kronika 2006/2007. Plzeň, 2006.

Foto-kronika 2007/2008. Plzeň, 2007.

Foto-kronika 2008/2009. Plzeň, 2008.

Foto-kronika 2009/2010. Plzeň, 2009.

Foto-kronika 2010/2011. Plzeň, 2010.

Foto-kronika 2011/2012. Plzeň, 2011.

Foto-kronika 2012/2013. Plzeň, 2012.

Foto-kronika 2013/2014. Plzeň, 2013.

Foto-kronika 2014/2015. Plzeň, 2014.

Foto-kronika 2015/2016. Plzeň, 2015.

Foto-kronika 2016/2017. Plzeň, 2016.

Foto-kronika 2017/2018. Plzeň, 2017.

Monografie a studie:

OUŘEDNÍKOVÁ, Alena. *20 let Plzeňské diecéze: 1993-2013 : s důvěrou a nadějí*. Plzeň: Biskupství plzeňské, 2013. ISBN 978-80-260-4282-2.

BOSCO, Jan. *Můj život pro mladé: vzpomínky zakladatele salesiánů*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-807-3672-478.

BOSCO, Teresio. *Život Dona Boska*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-802-6207-139.

SCHIÉLÉ, Robert. *Don Bosco*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-717-8196-7.

Osobní svědectví:

Svědectví o. biskupa Mons. Františka Radkovského, emeritního biskupa plzeňského – přepis osobního nahrávaného rozhovoru s otcem biskupem ze dne 24. 3. 2017

Svědectví P. Josefa Mendela SDB – přepis osobního rozhovoru s otcem Mendelem ze dne 21. 5. 2017

Svědectví P. Michala Kaplánka SDB – přepis osobního nahrávaného rozhovoru s otcem Kaplánkem ze dne 2. 8. 2017

Svědectví sr. Dagmar Vedrové FMA – přepis rozhovoru poslaného skrze e-mailovou konverzaci se sestrou Dagmar ze dne 10. 7. 2017

Svědectví sr. Jany Svobodové FMA, současné provinciální představené – přepis rozhovoru poslaného skrze e-mailovou konverzaci se sestrou Janou ze dne 25. 10. 2017

Svědectví sr. Pavly Mikyskové FMA – přepis rozhovoru poslaného skrze e-mailovou konverzaci ze dne 16. 11. 2017

Svědectví sr. Evy Liškutínové FMA – přepis rozhovoru zasláného skrze e-mailovou konverzaci ze dne 17. 11. 2017

Stručný životopis sr. Jany Svobodové FMA, současné provinciální představené – přepis stručného životopisu zasláného skrze e-mailovou konverzaci ze dne 8. 11. 2017

Stručný životopis sr. Hany Gennertové FMA, současné ředitelky plzeňské komunity a předsedkyně SHM Klub Plzeň, z. s. – přepis stručného životopisu poskytnutého sestrou Hanou Gennertovou ze dne 8. 2. 2018

Internetové:

Historie; FMA – Dcery Panny Marie Pomocnice [online]; Praha, 2017 [cit. 2017-03-08]; Dostupné z: <http://www.fma.cz/o-nas/historie>

Plzeň; FMA - Dcery Panny Marie Pomocnice [online]; Praha, 2017 [cit. 2017-03-08]; Dostupné z: <http://www.fma.cz/kde-jsme/plzen>

Zdeněk Prosek; *Wikipedie* [online]; 2017 [cit. 2017-03-27];
Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Zden%C4%9Bk_Prosek

O nás. *FMA - Dcery Panny Marie pomocnice* [online]. [cit. 2017-07-11].
Dostupné z: <http://www.fma.cz/o-nas>

Aský. *FMA - Dcery Panny Marie Pomocnice* [online]. 2017 [cit. 2017-11-23].
Dostupné z: <http://www.fma.cz/asky-shm>

O nás. *Fanost Plzeň-západ*. [online] [cit. 2017-11-21] <http://rkf-plzen-zapad.webnode.cz/o-nas/>.

Formace FMA. *FMA - Dcery Panny Marie Pomocnice* [online]. 2017 [cit. 2017-11-23]. Dostupné z: <http://www.fma.cz/o-nas/formace>

Nová generálna rada saleziánok je zvolena. *Saleziani dona Bosca na Slovensku* [online]. Slovensko, ©2013 [cit. 2017-11-26].
Dostupné z: <http://www.saleziani.sk/spravy/8-svet/1306-nova-generalna-rada-salezianok-je-zvolena>

Sestry v zahraničí. *FMA - Dcery Panny Marie Pomocnice* [online]. Praha [cit. 2017-11-26]. Dostupné z: <http://www.fma.cz/kde-jsme/sestry-mimo-ceskou-republiku>

Preventivní systém. *FMA - Dcery Panny Marie Pomocnice* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-11-28]. Dostupné z: <http://www.fma.cz/vychova/preventivni-system>

Salesiánské hnutí mládeže. *Salesiánské hnutí mládeže* [online]. ©2017 [cit. 2017-11-28]. Dostupné z: <http://www.shm.cz/>

Zakladatelé. *FMA - Dcery Panny Marie Pomocnice* [online]. [cit. 2017-12-16].
Dostupné z: <http://www.fma.cz/o-nas/zakladatele>

Seznam příloh

Příloha I. – Svědectví o. biskupa Mons. Františka Radkovského, emeritního biskupa plzeňského

Příloha II. – Svědectví P. Josefa Mendela SDB

Příloha III. – Svědectví P. Michala Kaplánka SDB

Příloha IV. – Svědectví sr. Dagmar Vedrové FMA

Příloha V. – Svědectví sr. Jany Svobodové FMA, současné provinciální představené

Příloha VI. – Svědectví sr. Pavly Mikyskové FMA

Příloha VII. – Svědectví sr. Evy Liškutínové FMA

Příloha VIII. – Stručný životopis sr. Jany Svobodové FMA, současné provinciální představené

Příloha IX. – Kamenná deska na památku založení Kongregace, nacházející se v ambitech původního Institutu v Mornese (fotokopie)

Příloha X. – Fotokopie dokumentu z nástěnky v Institutu v Mornese

Příloha XI. – Stručný životopis sr. Hany Gennertové FMA, současné ředitelky plzeňské komunity a zároveň ředitelky SHM Klub Plzeň, z. s.

Seznam zkratek

FMA - Figlie di Maria Ausiliatrice (Dcery Panny Marie Pomocnice)

SDB – Salesiáni Dona Boska

Mons. – Monsignore

o. – otec

sv. – svatý/svatá

CEL – Česko-Litevská inspektorie

sr. – sestra

P. – pater

ZŠ – základní škola

r. – rok/roce

ČR – Česká republika

SHM – Salesiánské hnutí mládeže

ŘKF – Římskokatolická farnost

Příloha I.

Svědectví o. biskupa Mons. Františka Radkovského, emeritního biskupa plzeňského

Co všechno znamenal příchod salesiánek do Plzně pro Vás jako tehdejšího biskupa plzeňského?

„No, zde bylo strašně důležité mít je tady... řeknu to obecně. Při budování diecéze jsou důležité takové základní kameny. To jsou řehole nebo hnutí. Řehole byli salesiáni, salesiánky, františkáni, dominikáni, premonstráti, trapisti v Novém Dvoře, hnutí Koinonia sv. Jana. Právě ty salesiánky, to bylo takové důležité, ze začátku bydlely jinde a tam, kde bydlí teď, tak jsme říkali, že si salesiáni rozdělili Plzeň na východ – salesiáni a na západ – salesiánky. Víte, ta jejich práce je a byla důležitá. Je důležitá mezi věřícími, ale také hlavně mezi nevěřícími dětmi a mládeží.“

Pozval jste sestry do Plzně vy osobně nebo Vám to bylo řečeno jejich představenou (sr. Mercedes Alvarez⁵⁷)?

„To je to, co já už nejsem schopen Vám povědět. To Vám teď nepovím. Ale nejspíše jsem je pozval, když jsou tady až od roku 1996.“⁵⁸

Setkal jste se sestrami ještě dříve před jejich příchodem do Plzně?

„To je už tak dávno, ale určitě ano, jinak bych je neznal.“

Znal jste osobně všechny sestry, které zde v roce 1996 komunitu zakládaly?

„Až když teprve přišly. Byla tady sestřenice pátera Kazdy a ta tady byla představenou. Postupně se střídaly, jak byly vyměňovány. Společně jsme byli buď v Paříži na světovém setkání, nebo v Římě. Tam byla se mnou Markéta Hanáková a další.“

Když se zakládala komunita, věděl jste, kde sestry budou žít nebo to byla složitější záležitost?

„Víte, důležité bylo vždycky to, že tady byly, a tak bylo důležité je někam zařadit. Když přišly, tak neměly hotový dům, a tak bydlely jinde, ale už si nevzpomínám kde. Sestry svatého Josefa bydlely na biskupství, ale tohle už si nepamatuji.“⁵⁹

⁵⁷ Srov. Historie; *FMA - Dcery Panny Marie pomocnice* [online]; 2017 [cit. 2017-03-27]; Dostupné z: <http://www.fma.cz/o-nas/historie>

⁵⁸ Vysv.: Plzeňská diecéze vznikla v roce 1993.

⁵⁹ Vysv.: sestry sv. Josefa nyní bydlí ve stejném domě jako salesiánky

Jak byste popsal jejich činnost a působení v plzeňské diecézi od začátku působení až do roku 2016, kdy sestry slavily dvacet let zdejšího působení?

„Jak už jsem říkal, důležité bylo to, že tam, kde jsou, tak nabízejí okolo sebe to, co je zajímavé. To znamená: doučují jazyky, učí hudbu, keramiku, využívají volný čas s dětmi, výjezdy, výlety, o prázdninách tábory. Mohou tam přijít i ti, co nejsou věřící, tak to má tu výhodu, že záběr je opravdu široký a ta práce, co dělají, má velký efekt. Právě proto, že to není jen mezi věřícími, ale i do široka pro ostatní. Je dobře, že jsou na jedné straně salesiáni a na druhé salesiánky. Pro malé děti není možné jezdit na druhou stranu Plzně, než bydlí, a tak je dobře, že jsou tu taková centra, kde se scházejí.“

Jak to tehdy vypadalo v naší diecézi? Vy jste zmínil salesiány, byly zde i jiné podobné řády?

„Byli už tady dominikáni a františkáni, ti pracovali velice hezky a to dílo, které tady je, začal bratr Šebestián a pokračoval bratr Didak (františkáni). U dominikánů to začal páter Jiljí Příkaský, ale bohužel umřel na rakovinu, a tak je u nich teď trochu útlum. Protože ne každý má to charisma oslovovat mladé lidi, ale toto charisma je samozřejmě pro salesiány a salesiánky. Pak jsem sem pozval sestry Josefky, které dělají dobrou práci a navzájem se doplňují se salesiánkami, protože jsou spíše pro ty starší lidi a salesiánky pro ty mladší. Potom taky Křížové sestry, které přišly, aby pečovaly o mě, a dneska už jsou tady čtyři: jedna učí a dělá katechezi, další dvě jsou spíše u nemocných a jedna z nich dělá kancelářskou sílu na faře u redemptoristů. Ta nás má na péči a je nás tady víc, takže se o nás stará hodně a ta práce je užitečná. Pak tady byli premonstráti, potom přišla Koinonia, že by přišli do diecéze a já jsem šel na jejich kurz, abych viděl, jaké to je, a jsem rád, že jsem je sem vzal. Potom přišli trapisti a já jsem je vzal s otevřenou náručí, protože my tady potřebujeme, jestli máme dělat nějakou misi, tak nejdřív musí přijít mniši, kteří se budou modlit a postit. A připraví duchovně toto místo. Potom na jejich místo v Nečtinech se přistěhovali obláti, kteří začali velké dílo v Plasích. Neokatechumenátní cesta tady je, charismatici jsou tady, třeba večery chval. Církev je pestrá a to je dobře.“

Jaké byly tehdy vztahy mezi představiteli města a církevní obcí, kterou jste zastupoval? Podporoval tehdejší primátor (Zdeněk Prosek⁶⁰) příchod sester a vznik nové církevní komunity v Plzni?

„To víte, že jo, tam to bylo velice zajímavý. Salesiány brali velice pozitivně, tak říkali, církvi to nedáme, ale salesiánům ano. Tam ty vztahy byly vždycky dobré a samozřejmě, tak lokálně, čili Doubravka byla pro salesiány, Lochotín pro františkány. Takže takhle je to rozdělené a to je dobře, ale celkově ten vztah tady byl velice dobrý. Primátor Prosek už začal jednat, zavedl to, že mě začali zvat na předvánoční zasedání a to funguje celých dvacet let, teď už tam místo mě byl biskup Tomáš. A ty vztahy, co jsou teď, jsou naprosto mimořádné. Ve středu na rekviem za kardinála Vlka tam byl primátor, byla tam náměstkyně Krejzová z Krajského úřadu, z charity Jiří Lodr, ten je v radě kraje a Pavel Janouškovec je v krajském zastupitelstvu. Bylo to hezké a ten vztah je pořád bezvadný. Když šli Tři králové hejtman, biskup a primátor, to jinde není možné. Tady paní hejtmanka z Karlových Varů slíbila, že příští rok půjde, ale to si myslím, že jinde nejde. Takže primátor tady podporoval salesiánky tehdy a podporuje je i dnes. Oni velice dobře vnímali, že je to přínos pro výchovu mládeže a pro rodiny. To fungovalo velice dobře.“⁶¹

⁶⁰ Srov. Zdeněk Prosek; *Wikipedie* [online]; 2017 [cit. 2017-03-27]; Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Zden%C4%9Bk_Prosek

⁶¹ Přepis osobního nahrávaného rozhovoru s otcem biskupem ze dne 24. 3. 2017

Příloha II.

Svědectví P. Josefa Mendela SDB⁶²

V Plzni jsi spolu s P. Michalem Kaplánkem zakládal salesiány a pak ses stal jeho nástupcem – jaká byla Tvá role při zakládání komunity salesiánek?

„Moje role...sestra Dari přišla sondovat terén za mnou, to si vybavuji to setkání, jak jsme seděli ještě ve starém středisku a bavili se o možnostech spolupráce a jejich pastore. Pamatuji si, že jsme nabízeli, že by se mohly stát pobočkou DDM v Lobzích, ale to Dari tehdy nechtěla. V té době jsem byl ředitel střediska. Od roku 1999 jsem byl zároveň ředitel komunity. Se sestrou Dari jsme se bavili o spolupráci, jak jim můžeme pomoci, informace a zkušenosti z mé praxe, co je potřeba při zřizování DDM.“

Znal jsi sestry, které měly do Plzně přijít?

„Sestru Dari jsem znal, protože jsem jí znal z Brna, znal jsem jejího bratra, se sestrou Dari jsme se znali velice dobře. Sestra Eva...znal jsem jejího bratra, protože to je salesián koadjutor. A sestru Janu znám také ... jsme oba rodáci z Brna. Takže první tři sestry jsem znal všechny.“

V čem spočívala Tvá spolupráce se salesiánkami v Plzeňské diecézi?

„Spolupracovali jsme na programu Dnů víry společně, měli jsme program pro děti v Plzni, pak také v prvních letech jsme měli program při diecézní pouti v Teplé. Mívali jsme jako komunity společně duchovní rekolekce. A pak si myslím, že jsme ještě spolupracovali při formaci animátorů a animátorek a při výuce náboženství a při chaloupkách (letní tábory). Pak jsme také společně slavili salesiánské svátky – mše svatá, program.“

Kdy ses poprvé setkal s plzeňskými salesiánkami?

„Se sestrou Dari jsme se poprvé viděli, když přijela do Plzně sondovat, jaký je tam terén. Dari to vlastně celé zakládala.“

Máš nějaký zajímavý zážitek spojený se salesiánkami z dob Tvého plzeňského působení?

„Teď se mi zrovna nic nevybavuje, ale zažil jsem je zde 6 let. Od roku 1999, kdy jsem byl ředitelem salesiánské komunity, jsme se snažili spolupracovat s komunitou sester po stránce duchovní. Jezdili jsme spolu i na výlety.“⁶³

⁶² Vysv.: SDB = Salesiáni Dona Bosca

⁶³ Přepis osobního rozhovoru s otcem Mendelem ze dne 21. 05. 2017

Příloha III.

Svědectví P. Michala Kapláňka SDB

V Plzni jsi zakládal salesiány – jaká byla Tvá role při zakládání komunity salesiánek?

„Já jsem při zakládání komunity salesiánek žádnou roli neměl, protože salesiánky byly zakládány až po mém odchodu, který byl v roce 1995, kdy jsem středisko a místní komunitu předal P. Josefu Mendelovi. Víím jen, že se uvažovalo o tom, že sem sestry přijdou. Takže informace, co mám, jsou spíš z druhé ruky.“

Znal jsi sestry, které měly do Plzně přijít?

„Ano, znal jsem. Pokud si pamatuju, tak první přišla Dari (sr. Dagmar Vedrová) a bylo to takové ne úplně jednoduché hledání, co budou dělat a kde budou.“

V čem spočívala Tvá spolupráce se salesiánkami v Plzeňské diecézi?

„Já jsem s nimi byl v kontaktu, ale nešlo o spolupráci v pravém slova smyslu, přesto, že jsem z Plzně odešel, byl jsem se střediskem svázaný a byl jsem v kontaktu se salesiánkami a sledoval jsem ten vývoj a příležitostně jsem se účastnil společných akcí se salesiánkami. V roce 1999 jsme zde společně slavili Vánoce.“

Kdy ses poprvé setkal s plzeňskými salesiánkami?

„Určitě jsem se s nimi setkal, ještě než sem přišly, takže těžko říct, kdy přesně.“

Máš nějaký zajímavý zážitek spojený se salesiánkami z dob Tvého plzeňského působení?

„Jediné, co si tak trochu pamatuju je, že když se uvažovalo, že když sem přijdou, tak budou pobočka střediska salesiánů a to ony nechtěly a z mého pohledu jim to přineslo dost obtíží.“⁶⁴

⁶⁴ Přepis osobního nahrávaného rozhovoru s otcem Kapláňkem ze dne 2. 08. 2017

Příloha IV.

Svědectví sr. Dagmar Vedrové FMA⁶⁵

Jaké pro Vás bylo zjištění, že Vás o. biskup František zve do Plzně, abyste zde spolu s dalšími sestrami působila?

„Otec biskup František nejprve žádal naši představenou, aby poslala do Plzně nějaké sestry, protože zde byl velký nedostatek řeholnic. Dokonce prý řekl, že by si před ní i klekl. Tak moc stál o naši přítomnost. Musely jsme tedy jako sestry zvážit, zda máme sílu a zdroje na to, abychom otevřely komunitu na místě, kde jsme ještě nikdy předtím nebyly. V té době jsme ale byly plně zakladatelského nadšení, a tak rozhodnutí vyjít otci biskupovi vstříc přišlo dost rychle. Otázka, kdo budou členky nové komunity, byla až na druhém místě.“

Věděla jste hned od začátku, se kterými spolusestrami zde budete?

„Ano, věděla. Byla jsem v té době i členkou naší vizitatorní⁶⁶ rady, takže jsem byla přímo při tom, když se tyto věci řešily.“

Znala jste své plzeňské spolusestry ještě před příchodem do Plzně?

„V České republice je nás poměrně málo, takže se všechny známe, ale přímo v komunitě jsem s nimi předtím nebyla.“

Jaké byly začátky Vašeho působení v Plzeňské diecézi?

„Já jsem se do Plzně velmi těšila. Pocházím sice z jižní Moravy, ale plzeňská diecéze pro mne byla výzvou k poznávání nového kraje, nových lidí a hlavně – v diecézi, která je dosti misijní, pomáhat šířit Boží království. Setkali jsme se s mnoha dobrými lidmi, kteří nám pomáhali zorientovat se v novém prostředí, poznávat diecézi, hledat svůj vlastní apoštolát, poznávat to, co po nás na tomto novém místě chce sám Bůh. Překvapila mne také otevřenost lidí, vstřícnost a silná ekumena. Cítily jsme se přijaté a podporované ze strany biskupství i města.“

Věděla jste od začátku, že zde budete ředitelkou komunity nebo Vám to bylo řečeno až později?

„Věděla jsem to od začátku. Ředitelkou totiž může být jen sestra, která má věčné sliby, a ty já už jsem v té době měla, zatímco ostatní sestry byly většinou juniorky, tedy

⁶⁵ Vysv.: Figlie di Maria Ausiliatrice (česky – Dcery Panny Marie pomocnice) - o nás; FMA - Dcery Panny Marie pomocnice [online]; [cit. 2017-07-11]; Dostupné z: <http://www.fma.cz/o-nas>

⁶⁶ Vysv.: vizitatorie je předstupněm inspektorie (více vysv. v textu)

s časnými sliby. Ještě než jsme přímo přišly do Plzně, měla jsem už na starosti různá jednání, pracovní úvazky, zařizování bytu a všeho, co souvisí se začátkem působení nové komunity.“

Co pro Vás znamenal příchod do Plzně?

„Byl to pro mne nový začátek, takové stavění na zelené louce. Hledaly jsme, co máme dělat, s kým spolupracovat, jak vytvářet komunitu, jak se zorientovat v různých nabídkách (např. biskupství nám nabízelo DCM a starost o ubytovnu v domě na Křimické, bratři salesiáni nabízeli kroužky, spolča, volnočasové aktivity, učily jsme náboženství na školách, vypomáhaly jsme Koinonii s překlady z italštiny a spoustu dalšího). Především to pro mne byla zkušenost s Bohem, který nás vedl a ukazoval nám cestu.“

Máte nějaký oblíbený nebo zajímavý zážitek z Vašeho plzeňského působení?

„Vzpomínám si na spolupráci s bratry františkány, kteří v prvním roce naší přítomnosti v Plzni bydleli kousek od nás v bytě na sídlišti Vinice. Chodily jsme do jejich bytu na mši svatou – bylo to velmi rodinné a intenzivní. Na podzimní prázdniny jsme uspořádali akci pro mládež v Železné Rudě na Šumavě. V noci, kdy se posunoval letní čas na zimní, jsme šli k jednomu zbořenému kostelíčku v lese u jezera Laka a tu hodinu, která byla navíc, jsme strávili při svíčkách mši svatou za celý kraj. Byl to tenkrát nezapomenutelný zážitek.“

Navštívila jste pak spolusestry někdy později?

„Z Plzně jsem odešla do Ostravy, tedy na druhý konec republiky, takže mnoho příležitostí k návštěvě již nebylo, ale několikrát jsem se v Plzni zúčastnila jako rádkyně setkání rady. Za tu dobu se už ale spolusestry hodně vyměnily.“

Co jste na svém působení a své činnosti měla nejraději nebo co bylo náplní Vaší činnosti a byla jste za to ráda?

„Mně nejvíc bavila přímá práce s dětmi – učila jsem náboženství, vedla jsem kroužky, byla jsem v kanceláři, která je jakýmsi kontaktním místem našeho střediska, vedla jsem tábory, jednorázové akce, měla jsem na starosti formační setkání pro animátory, kteří nám pomáhali na prázdninových akcích a mnoho dalšího. Jsem vděčná Bohu za to, že jsem salesiánka a mohu mu sloužit v dětech a mladých lidech.“⁶⁷

⁶⁷ Přepis rozhovoru poslaného skrze e-mailovou konverzaci se sestrou Dagmar ze dne 10. 7. 2017

Příloha V.

Svědectví sr. Jany Svobodové FMA, současné provinciální představené

S jakým cílem jsi přišla do Plzně?

„Žít a pracovat v komunitě sester salesiánek.“

Co pro Tebe příchod do Plzně znamenal?

„Příchod pro mě znamenal setkání s novou realitou, zařizování bydlení, hledání apoštolátu.“

Co jsi očekávala od příchodu do Plzně?

„Dobrodružství.“

Splnilo se toto Tvoje očekávání?

„Ano.“

Jaké pro Tebe bylo zjištění, že Tě o. biskup František zve do Plzně, abys zde spolu s dalšími sestrami působila?

„Těšila jsem se.“

Věděla jsi hned od začátku, se kterými spolusestrami zde budeš?

„Ano, věděla.“

Znala jsi své plzeňské spolusestry ještě před příchodem do Plzně?

„Ano, obě dvě, Dari jsem znala už dlouho ještě z brněnských asek a Evu z noviciátu v Římě.“

Jaké byly začátky Tvého působení v Plzeňské diecézi a nové komunitě?

„Docela těžké i hezké. Těžké, protože tu nic nebylo a já se vrátila po třech letech ze zahraničí a nebylo to snadné. Bylo třeba vše hledat – od postele, na které by se dalo spát, po apoštolát a režim dne. Hezké byly vztahy se salesiány a františkány, kteří působili na stejném sídlišti jako my a velmi se mi líbily společné iniciativy, např. vstupy do škol.“

V dnešní době jsi provinciální představená. Tuto roli jsi převzala po sr. Marii Tkadlecové, ale nevím v kterém roce?

„V roce 2015.“

Jak se díváš na život plzeňské komunity teď z nové funkce a s odstupem času? Nastaly podle Tebe radikální změny nebo je to stejné jako před těmi dvaceti lety?

„Na začátku jsme bydlely na Vinicích v paneláku bez vlastního apoštolátu, teď jsme ve Skvrňanech v domě a máme Středisko mládeže a Pastorační centrum. Mám radost z toho, že kolem komunity sester roste život, z mladých animátorů.“

Navštívila jsi pak spolusestry, ještě než ses stala představenou nebo až v době svého působení v roli provinciální představené?

„Ano, navštívila jsem je i dříve.“

Co jsi na svém působení a své činnosti měla nejraději nebo co bylo náplní Tvé činnosti a byla jsi za to ráda?

„Líbila se mi blízkost lidí na sídlišti, mínila jsem už spolupráci s bratry, malá živá církev v Plzni, kde se všichni znají a myslí to s Bohem vážně.“

Máš nějaký oblíbený nebo zajímavý zážitek z Tvého plzeňského působení?

„Vzpomínám, jak jsme na Dnech víry tančily před kostelem tanec boje dobra a zla, nebo jak jsme zpívali s jedním františkánem litanie, které jsme ani jeden neznali.“⁶⁸

⁶⁸ Přepis rozhovoru poslaného skrze e-mailovou konverzaci se sestrou Janou ze dne 25. 10. 2017

Příloha VI.

Svědectví sr. Pavly Mikyskové FMA

Kdy ses dostala do Plzně? Byla jsi zde jen na návštěvě nebo už jsi zde zůstala, příp. ses pak vrátila?

„Už jako dospívající jsem jezdila do Plzně na Portu s mojí sestrou a naší společnou přítelkyní z táborníka (tajný skaut). Zde jsem také, po dlouhé době, šla jednou do kostela (protože nám promoklo všechno oblečení i celý stav, tak jsem šla v červených tepláčkách od ségry) a před katedrálou k nám přistoupil nějaký člověk s otázkou, zda věříme v Trojjediného Boha. Naše věřící přítelkyně odpověděla, že ona ano, ale zda „tyto dvě“ (myslela tím sestru a mě), to že neví. A ve mně to nějak tak volalo, že já taky přece věřím (ale myslím, že v té době jsem neměla příliš potuchy o Bohu ... ne že dnes bych na tom byla o moc líp, ale rozhodně vím, že jsem se setkala s Bohem, který mě nade vše miluje!). No, a později, jako salesiánka jsem do Plzně odešla proto, že mi to nabídli představení a já jsem souhlasila.“

Jak dlouho jsi působila v Plzni?

„V Plzni jsem působila jedenáct let uceleně, předtím ještě jeden rok v začátcích tohoto díla. A byly to pro mě krásné roky.“

Líbilo se Ti v plzeňské komunitě?

„Ano, líbilo se mi zde moc, je mi blízká práce s dětmi a mládeží v našem středisku, zvláště hodně mi dala práce s dospívajícími. Je to všechno o vztazích a to mě těšilo i bavilo, přinášelo mi to i takové vnitřní obohacení a potěšení. A to, co se mi nepovedlo, to je zase zdrojem poučení a nové zkušenosti.“

Za dobu, co jsi zde působila, když se ohlédneš zpět, proměnila se hodně místní komunita (ať už po stránce nabídky aktivit nebo složení sester a jejich působení na děti nebo ve spolupráci s jinými řády plzeňské diecéze)?

„Tak sestry se zde docela střídaly, takže to bylo celkem pestré a každá spolusestra sem přinesla něco osobitého a nového. Co se týče aktivit, tak to se mění rok co rok podle toho, co mohou nabídnout konkrétní dobrovolníci z řad studentů či dospělých. Já jsem osobně začínala hlavně s keramikou, postupem času se můj záběr rozšiřoval např. na kroužek divadla, vaření. Několik roků jsem také vedla kroužky pro děti a mládež, kteří se chtějí dozvědět něco o Bohu. Ale nešlo jen o vědomosti,

myšlenka byla spíš pomoci jim poznávat a zakusit Boží lásku... a to naštěstí nezáviselo jen na mě samotné, ale hlavně na Hospodinu.“

Se kterými spolusestrami jsi zde působila (v Plzni)?

„Nejdřív to byla Dari a Olga, pak také Jarča, Zdeňka Kůsová, Hanka G., Hanka K., Zuzanka, Jana Plevová, Vlasta Frkalová a také Janča Marková.“

Co všechno obnášela Tvá práce v místní komunitě (co jsi všechno měla na starost – kroužky, povinnosti, volnočasové aktivity)?

„Tak kroužky jsem zmiňovala již v bodě číslo čtyři. K tomu patřily také různé akce víkendové, prázdninové (tábory, přespávačky) nebo ty nepravidelné, na kterých jsem se podílela nebo jsem je organizovala (Boskotančírna, Animátoři třikrát za rok, Karneval apod.). A v komunitě jsem měla, kromě běžných povinností, na starosti také ekonomiku komunity.“

Vzpomeneš si na nějaký svůj nejsilnější nebo zajímavý zážitek z působení v plzeňské komunitě? Nebo máš nějaký oblíbený zážitek?

„Tak moje nejsilnější zážitky jsou hlavně všechna osobní setkání a rozhovory s mladými (př. i s dospělými), každý vztah, který se podařilo nějak pěkně vybudovat a rozvíjet – jsou to konkrétní tváře a konkrétní mladí lidé, jejich krása, otevřenost, sdílení, růst a osobní cesta. Bylo mi velkou radostí a ctí nahlížet do jejich životů a srdcí, a když mě k tomu pozvali, tak to pro mě byla opravdová výsada. Určitě nezapomenu na holky z kroužku Josefína a na vše, co jsme prožívaly společně, na naše přespávačky ... a také spolčo Joyful Stories bylo pro mě velkým darem a školou... Velice mě také těšila práce s animátory – praktikanty. A pak před sebou vidím i ty malé děti, s kterými to bylo také moc fajn. Takže silné zážitky jsem v Plzni měla, ale ten nejsilnější zážitek byla samotná skutečnost, že v Plzni „mohu být a působit“. Za to, a všechny ty drahé lidi, i dnes, byť vzdálená z Plzně, nepřestávám děkovat a prosit v modlitbě.“⁶⁹

⁶⁹ Přepis rozhovoru poslaného skrze e-mailovou konverzaci ze dne 16. 11. 2017

Příloha VII.

Svědectví sr. Evy Liškutínové FMA

Jaké pro Tebe bylo zjištění, že Tě o. biskup František zve do Plzně, abys zde spolu s dalšími sestrami působila?

„Věděla jsem, že nás sestry salesiánky zve o. biskup Radkovský do Plzně, ale o mém působení rozhodovala má představená. Z nové destinace jsem měla velkou radost, protože to byl úplný začátek na novém místě, které jsem neznala, ale mnoho příležitostí k tvoření něčeho, co mělo postupně vzniknout.“

Věděla jsi hned od začátku, se kterými spolusestrami zde budeš?

„Myslím, že jsem to věděla hned od začátku.“

Znala jsi své plzeňské spolusestry ještě před příchodem do Plzně?

„Samozřejmě, že jsem tyto spolusestry znala, protože nás tehdy bylo kolem dvaceti v republice a znaly jsme se všechny.“

Jaké byly začátky Tvého působení v Plzeňské diecézi?

„Začátky našeho působení byly krásné, kreativní, ale i těžké, protože asi tak jeden rok jsme intenzivně hledaly, jaké plány má s námi Hospodin v tomto městě. Mnohdy jsme ráno vstaly a nevěděli jsme nic z toho, co nás čeká. Bylo to takové hledání. Byly jsme zaměstnané na biskupství jako pastorační asistentky. Snažily se navazovat vztahy s nejrůznějšími lidmi, věřícími i nevěřícími. Měly jsme pěkné vztahy s bratry salesiány z Lobeza a s bratry františkány, kteří první rok jejich působení v Plzni bydleli na sídlišti Vinice jako my.“

Věděla jsi od začátku, jaká bude Tvá role v začínající plzeňské komunitě?

„Od začátku jsem věděla, že budu ekonomkou komunity, ale ostatní zapojení bylo třeba hledat.“

Co pro Tebe znamenal příchod do Plzně?

„Pro mě to bylo objevení dalšího kousku země, kde žijí dobří a srdeční lidé.“

Máš nějaký oblíbený nebo zajímavý zážitek z Tvého plzeňského působení?

„Mile mě překvapily a velmi utkvěly ekumenické modlitby spolu s bratry a sestrami dalších křesťanských denominací převážně v aliančním týdnu.

Ráda vyprávím o mši svaté „mimo čas“, kdy jsme na podzimní prázdniny 1997 vyjely spolu s bratry františkány a mládeží do jednoho místa plzeňské diecéze, abychom v rozbořeném kostele slavili mši svatou. S příchodem ke kostelu ve tmě jsme se opozdili a mše svatá začala přesně ve dvě hodiny ráno, kdy „nadbývala“ hodina, ve které jsme slavili právě liturgii.“

Navštívila jsi pak spolusestry někdy později?

„Jelikož jsem byla dlouhé roky v Itálii, tak jsem se do Plzně už nedostala, ale doufám, že se mi opět někdy naskytne příležitost.“

Co jsi na svém působení a své činnosti měla nejraději?

„Byla jsem ráda za milost nové fondace, za kreativitu, kterou jsem v sobě objevila i za plné využití mnohých talentů, které mám od Pána.“

Co bylo náplní Tvé činnosti a byla jsi za to ráda?

„Náplní mé činnosti bylo poznávání lidí a reality a hledání místa, kde bychom se jako sestry mohly zapojit.

Ve Skvrňanech jsem pak byla jen pár měsíců, vedla jsem tam hudební a pohybové kroužky, výuku náboženství. Několik měsíců jsem pracovala také na diecézním centru pro mládež.“⁷⁰

⁷⁰ Přepis rozhovoru zasláného skrze e-mailovou konverzaci ze dne 17. 11. 2017

Příloha VIII.

Stručný životopis sr. Jany Svobodové FMA, současné provinciální představené

Jana Svobodová

nar. 21. 7. 1970 v Brně

věřící rodina

v mládí jsem jezdila na chaloupky a asky

od osmnácti let hledání povolání

1992 začátek aspirantátu v Praze

1993 postulát v Itálii

1994 noviciát v Itálii

1996 první sliby

vystřídala jsem komunity Plzeň, Praha-Karlín, Praha-Kobylisy, Hradec Králové

pracovala jsem jako vychovatelka, pastorační asistentka, asistent pedagoga, byla

jsem ředitelka komunit a měla na starosti formaci aspirantek

od r. 2015 představená CEL⁷¹

⁷¹ Přepis stručného životopisu zasláného skrze e-mailovou konverzaci ze dne 8. 11. 2017

Příloha IX.

Kamenná deska na památku založení Kongregace, nacházející se v ambitech původního Institutu v Mornese (fotokopie)

IL GIORNO 5 AGOSTO 1872
NELLA CAPPELLA DI QUESTA CASA
LE PRIME NOSTRE SORELLE SONO DIVENTATE
FIGLIE DI MARIA AUSILIATRICE
COSÍ ERA COMPOSTA LA PRIMA COMUNITA':

SR. MAZZARELLO MARIA DOMENICA
SR. ARECCO FELICITA
SR. FERRETTINO GIOVANNA
SR. GAINO ASSUNTA
SR. JANDET ANGELA
SR. MAZZARELLO FELICITA
SR. MAZZARELLO PETRONILLA
SR. MAZZARELLO CATERINA
SR. MAZZARELLO ROSA
SR. PAMPURO TERESA
SR. POGGIO MARIA

Příloha X.

Fotokopie dokumentu z nástěnky v Institutu v Mornese

Příloha XI.

Stručný životopis sr. Hany Gennertové FMA, současné ředitelky plzeňské komunity a předsedkyně SHM Klub Plzeň, z. s.

Narozena v Praze, v rodině praktikujících katolíků. Nicméně už jsem byla částí té generace, která byla tak trochu „pole neorané“, neboť s vyučováním náboženství se u nás ve farnosti skončilo v době, když jsem chodila do druhé třídy ZŠ. „Sociální život“ kolem farnosti tehdy neexistoval, protože jinak schopný kněz působící v naší farnosti byl pod drobnohledem „státní moci“, tak se život víry ve farnosti v podstatě omezil jen na slavení Eucharistie.

V průběhu dospívání jsem se seznámila se s kamarády, kteří mě přivedli do společenství mládeže organizovaných tajně Salesiány Dona Boska. Tato společenství se scházela po bytech jednotlivých členů těchto skupinek. Tehdy se mi otevřel pro mě dosud neznámý svět „skryté církve“ a postupně i část salesiánského skrytého světa. Pronikání do tohoto světa bylo postupné. Seznamování mě s dalšími lidmi z tohoto světa bylo vždy provázeno opatrností. Tak už tomu v té době bylo. Se salesiánkami jsem se seznámila později, myslím, že v roce 1987. Postupně jsem se stala součástí skupiny děvčat, která vedla různá spolča dětí po Praze (opět ony tajné skupinky). Salesiánky pro nás měly jedenkrát za měsíc jakýsi vzdělávací program, který nás měl v našem apoštolátu podpořit. Bylo to období, kdy jsem si však jen tipovala, kdo je z těch holek salesiánka (nebo v nějaké fázi formace u nich) a kdo je jen, podobně jako já, účastnice tohoto kurzíku. Sestry o své identitě nemluvily. Nemohly.

Rozlišování mého povolání nabralo na obrátkách rok po maturitě. V té době jsem po nepřijetí na vysokou školu pracovala v nemocnici a byla v tzv. „nultáku“ na medicíně. Přišla do toho také sametová revoluce a změna poměrů ve společnosti a tím i možnost pro církev vyjít ze skrytosti. K salesiánkám jsem vstoupila v září 1990. Bylo to přesně v době, kdy se zakládaly první oficiální řádné komunity. Byla jsem přidělena do aspirantátu v Praze – Karlíně. Po dvouleté formaci v Praze, kdy se zároveň chodilo do práce a studovalo se dálkově, co se dalo, jsem odjela na další část formace do Itálie. Po návratu a po složení prvních řeholních slibů jsem se v srpnu 1994 stala členkou opět karlínské komunity.

V Karlíně jsem pracovně vystřídal různé pozice – od vychovatelky v domově mládeže, přes učitelku v Dívčí katolické škole až po ředitelku té samé školy. Jak bylo třeba.

Po čtyřech letech plného apoštolského nasazení jsem byla poslána opět do Itálie, tentokrát na studium. Studovala jsem na Università Pontificia Salesiana (UPS) na Fakultě výchovných věd. Licenciát jsem získala v oboru Pedagogická metodologie – sociální pedagogika.

Po návratu jsem dostala úkol se vrátit opět do karlínské komunity a do domova mládeže při Dvouleté katolické střední škole, kde jsem pracovala sedm let.

V roce 2009 jsem dostala nový úkol a přestěhovala se do Plzně. Po roce rozkoukávání se v novém oboru „neformální pedagogiky“ jsem převzala zodpovědnost za SHM Klub Plzeň, z. s., kterou mám doteď. Kromě přímé pedagogické práce je mou hlavní zodpovědností starost o chod této neziskové organizace, projektová práce (tedy získávání finančních prostředků), koordinace práce dobrovolníků a pedagogické práce vůbec a vše, co patří k roli statutára organizace. Současně jsem také zodpovědná za místní komunitu salesiánek.⁷²

⁷² Přepis stručného životopisu poskytnutého sestrou Hanou Gennertovou ze dne 8. 2. 2018

Abstrakt

BÁRTLOVÁ, J. *20 let působení Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice v Plzeňské diecézi*. České Budějovice 2017. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra teologie. Vedoucí práce M. Weis.

Klíčová slova: Dcery Panny Marie Pomocnice, salesiánky, salesiánský výchovný styl, historie, Marie Dominika Mazzarello, don Bosco, životopis, pedagogika volného času

Práce se zabývá působením Kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice v České republice a především na území Plzeňské diecéze. Skládá se ze tří kapitol, členěných na menší podkapitoly. První kapitola shrnuje stručně historii založení celé Kongregace a předkládá stručné životopisy zakladatele dona Bosca a spoluzakladatelky Marie Dominiky Mazzarello. Druhá kapitola pak podrobněji líčí historii Kongregace v České republice a základní metody práce členek Kongregace s dětmi a mladými lidmi, včetně krátkého vysvětlení formačního procesu samotných členek řádu.

Třetí kapitola co nejpodrobněji popisuje konkrétní volnočasové činnosti a aktivity, prostřednictvím kterých působily a působí na děti a mladé lidi členky Kongregace v Plzeňské diecézi v rámci Střediska volného času.

Abstract

20 years of the congregation of the Daughters of Mary, Help of Christians in the Diocese of Pilsen.

Keywords: Daughters of Mary, Help of Christians, Salesian Sisters, Salesian educational style, history, Mary Dominica Mazzarello, Don Bosco, biography, leisure-time pedagogy

The thesis deals with the work of the congregation of the Daughters of Mary, Help of Christians in the Czech Republic and especially in the territory of the Pilsen Diocese. It consists of three chapters, divided into smaller subchapters. The first chapter summarizes briefly the history of the founding of the entire congregation, and presents a brief biography of its founder, Don Bosco and the co-founder, Mary Dominica Mazzarello. The second chapter details the history of the congregation in the Czech Republic and the basic methods of the way the members of the congregation work with children and young people, including a brief presentation of the formation process which the congregation members go through themselves.

The third chapter describes, in the greatest detail possible, the specific leisure-time activities through which the congregation members work with the children and young people in the Pilsen Diocese at the Leisure-Time Centre.